

Reflektion

Sain Sucha

You have received this book with a new option – pay only if you like the book.

The price of the book is

Sek 55   Euro 5   \$ 6   £ 4

Payment in Sweden

Bank: Handelsbanken

Account: VKF

Clearing number: 6180 Account number: 470473908 or

Bankgiro: 764-1699

In Europe

IBAN: SE76 6000 0000 004 7047 3908

BIC/National bank-ID: HANDSESS

Elsewhere in the world:

IBAN or BIC + Clearing number + Account nr

BIC/National bank-ID: HANDSESS + 6180 +

470473908

Reflektion

Sain Sucha

Noveller

Vudya Kitaban Förlag
Box 6099
192 06 Sollentuna, Sweden
vudya@vudya.se
www.vudya.se

© 2018 Sain Sucha

Layout & formatting: Sain Sucha

ISBN 9789186620455

Innehåll

SPÖKET	7
UTAN ...	15
GRYM	24
(O) SEDLIGHET	39
TÖRSTIGA LÄPPAR	48
VÅT	57
KHALIFA SHAFIQ	69
DAMM	83
STOLEN	93
HÄGRING	105
HEDER	118
ETT PAR SVARTA SKOR	121
RÄDSLAN	127
FRÄLSNING	135
REGNBÅGEN	153

SPÖKET

Stormen startade alltid i Anjums mage. Sedan stannade den upp i hennes bröst efter det att den åstadkommit konvulsioner i hela hennes kropp, ett stort leende blommade i hennes ansikte och till slut kom blåsten ut ur hennes mun som ett skrockande skratt. Det var hennes segerskrik!

Även den här dagen skulle hon besegra Snabbis de sista tio metrarna av loppet.

När tävlingen började ledde alltid Snabbis loppet. Snabbis var utan tvekan snabb, och så Anjum som var en av de tävlande som, istället för att leda i början av loppet, valde att bli först i slutspurten. Det var därför hon, när startpistolen avfyrades, föredrog att ställa sig på andra plats; ungefär tre meter bakom Snabbis. När de nått halvvägs skulle hon böja sig ned och justera sin balans på skidorna och börja kapa in på avståndet till Snabbis. Strax efter halvvägs låg det svåraste avsnittet av slutningen - först en liten kulle och sedan en skarp kurva till höger. Det var hennes bästa stycke! Hon visste att eftersom Snabbis vägde så litet så skulle hon ha svårt att återfå hastigheten på snön när de passerat den lilla

kullen. Efter kurvan, varje gång Snabbis tittade till höger, såg hon den spöklika Anjum närma sig. Då försökte Snabbis accelerera genom att använda sina stavar, och det var sina stora miss. För att kunna slå marken med hennes stavar måste hon resa på sig och utsätta sig för mer luftmotstånd, och det var inte bra. Därefter kunde Snabbis göra vad som helst, men hon förlorade alltid.

Anjum hade fått de här instruktionerna från sin lärare i Quetta: just när hon passerat en krök var det bäst att avstå från stavarna. Då var det viktigare att minimera luftmotståndet och ha rätt balans på skidorna. Och de råden var guld värt i varje lopp.

Efter varje lopp skakade Snabbis och Anjum hand och såg varandra i ögonen. Blickarna förmedlade alltid samma budskap: "Vi ses nästa gång!"

Doktor Millner läste laboratorierapporten om den gamla damen, ryckte på axlarna och sade till Shahid; "Jag fattar ingenting. Allt är som det skall vara, ändå klagar din mor över ständig trötthet."

"Hon har klagat en lång tid. Ibland kan hon inte ens gå upp."

Omedvetet återvände doktors ögon till papperet. Kanske läste han fel på ett ord eller en

siffror, men det var inte så. "Går ni ut på några promenader? Kanske litet frisk luft och litet motion skulle vara bra för henne."

"Men hur skulle jag kunna det? Om hon ändå ville gå ut från huset. Vi har gjort vårt bästa för att hon skall följa med oss åtminstone under sommaren, men hon säger att är man 91 år så har man sett allt vad som finns att se. Hon vill bara vila. Vi bor på åttonde våningen så frisk luft omger oss så fort vi öppnar fönstren, men att få med henne ut är nästan omöjligt. Jag anar inte vad hon gör vid sitt fönster hela dagarna."

"Men se då till att hon får gå fyrtio till femtio steg varje dag i lägenheten, så hennes muskler får litet övning. Jag skriver ut ett recept på vitamintabletter, de kan hjälpa." När doktorn sagt det försökte han avsluta samtalet.

"Men det är inte bara hennes trötthet. Ibland tappar hon till och med andan. Min fru är så bekymrad."

"Laboratorietesterna visar inget alarmerande. För övrigt, försök att bespara henne nyheter som kan vara upphetsande. Vid hennes ålder, vad kan hon göra annat än bekymra sig? Och att bekymra sig är inte bra för någon oavsett ålder."

Shahid förstod att någon fortsatt diskussion

med doktor Millner skulle vara slöseri med tid. Så, han tog receptet, tackade och gick till apoteket. Under de sista två åren hade han suttit i kläm mellan sin fru och doktorn. När hans fru såg sin svärmors tillstånd hade hon skickat honom till doktorn som sedan sänt hem honom med några tomma tröstord. Bara hans mor verkade befriad från alla besvär.

På tisdagen väntade Anjum på Kortis i spåret. Hon tyckte om att besegra Kortis – han hade som vana att när han förlorat tävlingen alltid titta under sina skosulor som om han väntade sig att hitta tuggummi under dem. När han inte hittade något gick han runt och skakade på huvudet, förmodligen för att bli av med förlustkänslan. Men hur kunde skakningarna hjälpa när Anjum gick runt honom med händerna på höfterna och såg högdragen ut! Andra barn granskade Anjum avundsjukt; trots att hon var flicka var hon bäst på idrott.

De var också förvånade över hur hon hamnat bland dem. Ingen visste vem hon var, varifrån hon kom eller var hon bodde. Hon bara stod där en dag i sin träningsoverall, och när hon vunnit tävlingen verkade det som en tagg i allas ögon. Vilket gäng gillar att det dyker upp en total

främling, slår det allra bästa bland dem, och sedan bara går sin väg? Nästa dag kom hon också sist till starten. Hon vann båda tävlingarna och bara försvann. Barnen gav henne smeknamnet "Spöket".

Så där gick det på några dagar. Spöket kom stillsamt till idrottsfältet, vann över alla andra och gick sin väg. Bara leendet och hennes bullrande skratt när hon segrat stannade kvar hos de andra. Men så en dag förstod de andra anledningen till hennes beteende. Spöket kunde inte svenska, och det var därför hon undvek att stanna kvar. Under tiden hade några barn accepterat hennes naturliga skicklighet, men ändå fanns det andra som inte tyckte om henne.

Anjum var verkligen bra på det mesta, men hon utmärkte sig i löpning och fotboll under sommaren, och på vintern var utförsåkning hennes favoritgren. Det var inte så svårt att acceptera hennes kompetens i fotboll och friidrott, men hennes framgångar i utförsåkning var för mycket för hennes infödda medtävlare, medan hon var beundrad av invandrarbarnen. Därför blev det alltid sensation bland hennes konkurrenter när hon dök upp på sportfältet eller i backen.

Tiden gick och Anjum lärde sig svenska ganska bra under de följande två åren. Hon tyckte om att

fantisera ihop spännande berättelser om sitt hemland som hon övergett. Hennes berättelser var så väl kryddade att alla barnen älskade dem, och de hade börjat byta hälsningar med henne – utom en flicka. Snabbis talade aldrig med Anjum. Men det var inget oartigt eller elakt i hennes attityd, bara en sorts distans som man kan se mellan rivaler, på ett värdigt sätt.

Det var söndag. Razia hade bjudit hem några väninnor. Shahid hade planerat i veckor att han skulle ta deras tre barn till Kungsträdgården för att åka skridskor. Razia klädde först på barnen noga så de inte skulle frysa, sedan gav hon Shahid en stor termos med varm choklad och några biffsmörgåsar. Han måste ge barnen smörgåsarna efter två timmars skridskoåkning. För ett ögonblick tänkte Shahid att han skulle be sin mamma att följa med, men han visste redan vad hon skulle svara, därför höll han sig tyst. Han körde ut bilen från garaget till ytterdörren och började lasta in utrustningen för dagen, tog in barnen och satte på säkerhetsbältena. Han skulle precis köra iväg när han såg Razia springa ut, upprörd. Hon ropade till Shahid: "Kom, det är något som är fel med mamma!"

”Vad är det som är fel?”

”Jag vet inte, det hörs konstiga ljud från hennes rum, och dörren är låst inifrån.”

Shahid sade till barnen att sitta kvar i bilen, sedan sprang han och Razia till hissen. Det var första gången Shahid insåg hur tung hissdörren var och att det tog hela tolv sekunder att komma upp till åttonde våningen. Så fort han kom upp till lägenheten störtade han fram till sin mammas dörr. När han försökte öppna dörren insåg han att den var låst. Hemska ljud hördes inifrån. Han fick fram reservnyckeln, öppnade låset och rusade in i rummet. Hans mamma hade intagit en egendomlig ställning, hon stod framåtböjd vid det stora fönstret och andades tungt. Hon hade satt på sig barnbarnens solglasögon, och i sin högra hand höll hon sin käpp med vilken hon rörde vid golvet då och då. Plötsligt böjde hon sig fram som om hon skulle falla. Shahid ropade: ”Mamma, håll ut, jag kommer!”

Hans mamma tittade på Shahid och skakade på huvudet - liksom hon försökte tala om för honom att stanna där han stod. Sedan satte hon käppen i golvet och vände sig mot fönstret. Shahid trodde hon skulle ramla, han sprang fram och lyfte upp henne. Hennes nittioettåriga kropp gjorde mot-

stånd, men hon var hjälplös mot hennes unges grepp. Mycket försiktigt bar Shahid sin mor till hennes säng och lade ner henne. När han fångade hennes ögon såg han att hon var missnöjd. Han tyckte också att hon skakade på huvudet för att visa att hans inblandning inte var uppskattad.

Sedan gick han fram till fönstret och plockade upp hennes käpp. Det var då han såg den snötäckta backen och några barn som tävlade i utförsåkning. En hurtig blond flicka med perfekt balans på skidorna ledde före de andra och kom snabbt nedför backen.

Shahid vände på huvudet och såg på sin mor. Anjum satt i sin säng och tittade från fönstret på samma flicka med lystna ögon, och hon fortsatte stirra där tills alla barnen kommit ned från backen.

Så såg Anjum på sin son, och det fanns både kärlek och klagan i hennes blick. Hur kunde hon förklara för honom att därför att han lyfte bort Anjum från backen, hade Snabbis för första gången någonsin, lyckats slå mästerskidåkaren - Spöket!

UTAN...

Hakim Sahibs strålande ansikte reflekterade mer av skenet från den nedgående solen än hans innersta känslor. Han såg sig omkring på sitt vanliga arroganta sätt och skänkte ett leende till alla dem som möjligen iakttog honom; sedan började hans fingrar, helt omedvetet, föra hans radband baklänges. Det tilltagande mörkret på muren tvärs över vägen hade varnat honom om den vikande dagens avgång och den smygande nattens ankomst.

Ur ögonvrån såg han på den gamle mannen vars ankomst hade skakat hans värld upp och ned.

Trots sin mörka hudfärg, kolsvarta hår och kortvuxenhet, hade Hakim Fazal-Ullah-Khan, sedan han avslagit sin examen i Greko-Indisk medicin och flyttat från en stor stad till en liten ort, tillskrivit sin härkomst de ridande rövarena från norr, som i århundraden brukat komma ner från bergen för att våldta hans land och gamla mormödrar. Detta hade han hävdad i trettiosex år. Det var anmärkningsvärt att ju mer han talade med sina patienter om de gräsligheter som hans förmodade förfäder begått, desto mer berömmelse

fick han som standardbärare för de män som aldrig lämnade någon orörd. Hade hans namns flagga bara vajat på den resta berömmelsestängen utanför hans hus skulle den ha svajat på ett imponerande sätt, men med tanke på vad som hände inuti huset var den ganska slak. Enligt Hakim Sahib, hade Allah gett honom allting men Eros hade lurat honom. Det kunde inte vara någon tvekan om hans maskulinitet när det gällde mentala anlag; men bara han, Roshan Begum och hans andra hustrur visste, att efter några häftiga dueller under hans tidiga äktenskap hade hans kropp anpassat sig till ett liv där det aldrig reste sig till de höjder som själen ville. Det är tydligt, att om det blev en konflikt mellan kropp och hjärna, så skulle hjärnan hos en skicklig person alltid vinna - vilket betyder att hans beröm kanske inte skulle nå de nivåer han önskade inne i sitt hus, men det måste stå högt för människorna där ute på gatorna! Vidare, vilken förödmjukelse det var mot hans medicinska kompetens att alla de recept som hade hjälpt så många andra att stolt lyfta sina huvuden, de var, det ena efter det andre, helt värdelösa gentemot hans egen kollaps.

Så kom den fantastiska dag när Roshan Begum

viskade ett råd i hans öra som hjälpte honom att lösa sitt problem på tre olika sätt: Han kunde upprätthålla traditionen, hans berömmelse som doktor ökade bland vänner och bekanta, och viktigast av allt – de som en gång i tiden rövade bort andras mödrar måste nu erbjuda sina döttrar till försäljning. Sålunda, vartannat år, skilde sig Hakim Sahib ganska respektfullt från en av sina tre hustrur under Roshan Begum, och gifte sig med en ny under stor pompa och ståt. Och för att behålla sitt rykte köpte han alltid sin fru från avkomman efter de ljushåriga rövarna på andra sidan gränsen.

Hans vana hade nått sådan berömmelse att, efter Roshan Begum, kunde inte ens han själv komma ihåg vilken av hans hustrur han själv valt. Dottersäljarna skulle, före utgången av deras andra år, själva kontakta Roshan Begum med bilder och priser på sina döttrar, och, sedan affären avslutats, skulle hon personligen överlämna den nya bruden på bröllopsnatten till Hakim Sahib.

Hakim Sahib hade också arrangerat sitt hus enligt sitt rådande behov. Mot huvudgatan hade han sin mottagning och sitt apotek, vid sidan om fanns den trånga dörr som öppnade sig mot en trång

passage som ledde till Roshan Begums rum. Bakom apoteket fanns det ett stort rum som Hakim Sahib använde för sin middagsvila. Intill vilorummet fanns en mindre kammare där han kunde ta emot Roshan Begum och sina andra fruar, och där bakom fanns de rum som upptogs av hans brudar. Egentligen, förutom Roshan Begum, kunde inte Hakim Sahib komma ihåg namnen på någon av sina andra hustrur för han mötte dem bara under korta intervaller och i dimljus. Dessutom, när han höll en kvinnas hand behövde han inte veta hennes namn - för honom betydde de snabba slagen av en kvinnas puls bara att hon var nära att bli febrig!

Husets planering hade egentligen bestämts av Roshan Begum. Och Hakim Sahib hade också accepterat hennes plan, utom en sak - den stora spegeln i sängkammaren. Nej, det var inget fel med själva spegeln, men han tyckte inte om vad den alltid visade honom. Hela staden hade accepterat honom som Khan Sahib, i tidningarna kom hans annons som Hakim Fazal-Ullah-Khan, till och med Roshan Begum tilltalade honom som Khan Sahib; så varför skulle ett litet stycke glas inuti en träram alltid få honom att stå öga mot öga med en varelse som under inga omständig-

heter skulle kunna vara en äkta eller oäkta avkomma från dessa rövare från bergen! Därför, sedan han tagit bort spegeln från kammaren, hade han satt upp en fantasi av någon målare och den eftertraktade bilden i sitt hjärta - vad spelade det för roll om den svärd bärande ryttaren på målningen inte var en autentisk förfader? Hans förfäder borde ha härstammat från honom!

Emellertid, Hakim Sahibs kropp hade berövat honom intimiteten med hans hustrur, ändå var han stolt över att vara herre över Roshan Begums öde. Och han hade gjort sitt bästa för att få henne att känna sig lycklig. Det var därför hon, ungefär för ett år sedan, när hon kommit tillbaka från ett besök i sin födelseby, hade bett honom att ta Naseems hand och han hade genast gått med på det.

"Khan Sahib, nu har jag fört med mig en som kommer att göra till och med dig förvånad!" Roshan Begum hade sagt detta till honom med sådan hetta i ögonen att han, efter att hon lämnat honom, omedelbart tog några lugnande piller så att han inte skulle bli för upphetsad.

För att tala sanning, sedan Naseem anlät levde hela huset upp.

Första gången Hakim Sahib mötte Naseem i sängkammaren hade hon verkat mycket jungfrulig, blyg och reserverad och när han hade hållit hennes hand och tryckt den mjukt så hade svett brutit ut och hon hade dragit sig undan hans omfamning. Tack och lov för Roshan Begum som hade kommit emellan och sagt, "Ta det lugnt, Naseem har inte acklimatiserat sig ännu!" Sedan hade hon dragit iväg med henne medan Hakim Sahib blev kvar med bara ett svagt minne av beröringen med hennes händer.

Sedan hade hela haremetts karaktär förändrats. Platsen där förr bara Roshan Begums kommandon och då och då något undertryckt skratt hördes, fylldes plötsligt av livligt tjatter och muntra skratt vilkas eko inte bara nådde Hakim Sahibs vilorum utan ibland färdades hela vägen till hans mottagning. Hakim Sahib, som tills nyligen bara kunde identifiera Roshan Begums röst, hade börjat identifiera sina andra hustrur genom deras skratt. Ändå förstod han inte varför han inte hörde Naseem. I varje fall, även om Naseem inte var högröstad, måste hon haft en pigg tunga, för av fnittrandet att döma var det tydligt att de hade en del upptåg för sig.

Under de följande månaderna gjorde Hakim

Sahib sitt bästa för att lirka med Naseem för att få henne att öppna munnen, men det verkade som om hon i hans närvaro tappade talförmågan. Dödstyst, med sin hand i hans, kunde hon sitta där blyg och tillbakadragen. Hakim Sahib både ogillade och tyckte om hennes attityd. Varje gång Roshan Begum påpekade Naseems brist på erfarenhet befriade hon henne från hans händer. Hakim Sahib höll alltid med Roshan Begum; ändå var han angelägen att höra Naseem säga något roligt i hans närvaro, så att han också kunde dela den mystiska glädjen med sina fruar, åtminstone på avstånd.

Tiden gick och Hakim Sahib fortsatte att leva något så när lycklig på den berömmelse han skaffat sig utanför sitt hem. Så en dag, när en gammal man berättade för honom att han hade kommit från Roshan Begums by, erbjöd Hakim Sahib honom först en drink av granatäppeljuice, och bad honom sedan att vila en stund i hans vilorum. Den gamle mannen tackade honom för hans gästfrihet och tillade att han inte behövde vila, men att han skulle vilja be om en annan tjänst. Hakim Sahib hänvisade till sina patienter och bad honom vänta en stund så att han sedan skulle

kunna ge honom full uppmärksamhet. Av en tillfällighet hade Roshan Begum gått för att handla kläder och skulle inte kunna möta gästen från sin by.

Hakim Sahib stängde sin mottagning litet tidigare den kvällen och efter att ha serverat den gamle mannen kebab från affären intill frågade han sin gäst vad han kunde göra för honom. Den gamle mannen sade att förra året, sedan Roshan Begum berättat för Naseems föräldrar att perioden för hårda umbäranden i det huset var över och det var på tiden att Naseem borde delta i andra av livets upp och nedgångar, hade hon fört honom till den här staden.

"Rätt", svarade Hakim Sahib.

"Men sedan dess har vi inte fått några nyheter om vad Naseem sysslar med".

"Sysslar med? Om Roshan Begum tog hit Naseem från er by så måste Naseem vara med henne. Vad är det du vill veta?"

"Naseem är sina föräldrars enda barn. Eftersom de inte hört något från honom på ett år är de tydligen bekymrade. Vad de vill veta om sin son ...."

"Du tänkte säga deras dotter!" Hakim Sahib avbröt den gamle mannen.

”Nej, Hakim Sahib. Jag sade deras son. Jag är barberare i den byn och jag har själv omskurit Naseem när han var liten pojke. Han är litet slank i sin växt och ser därför litet feminin ut; för övrigt, var han ganska busig och en perfekt efterapare som ung pojke. I sin ungdom råkade han klippa av en bit av tungan med en sax när han lekte med den och har svårt att prata, annars...”

Den gamle mannen fortsatte att tala men Hakim Fazal Ullah Khan hade omedvetet börjat snurra sitt radband baklänges – han hade förstått att orsaken till hans hustrurs munterhet inte var Naseems pigga tunga utan...

GRYM

Jag visste inte om han även hade en färggrann personlighet, men han hade definitivt klätt sig färggrant - hans mörkblå kostym hade sällskap av en grön slips, röd skjorta och vita loafers; en briljant gul näsduk glödde mot mig från hans bröstficka. Rökt glas i hans glasögon, tjocka mörkblonda ögonbryn och gyllene hår tillsammans med hans nästan rosa hy lade till två nyanser till regnbågens sju.

Jag ville så gärna kalla honom Herr Regnbåge, men efter en ordentlig bedömning av hans storlek lät jag tystnaden övervinna min nyfikenhet. Han såg ut som en 'gladis' - varje gång damen på scenen, tyngd av etikettsregler, använde en 'mjukis' i stället för ett riktig passande ord, och han förklarade ordets betydelse med hjälp av ett hjärtligt skratt. Star Hotel i Sollentuna var dessa dagar värd för en konferens för fågelvänner som hade samlats för att diskutera "Papegojor och Människor". Den dagen deltog vi i "Sydamerikanska papegojors sexliv." Plötslig kom jag på att han inte försökte överträffa någon regnbåge, utan hade bestämt sig för att utmana Macaw-papegojan från Sydamerika.

Vid programmets slut satte vi oss alla ner för kaffe. Jag hade varit så hypnotiserad av hans personlighet att jag missade de värdefulla ord som vi mottog från scenen vid slutet av föredraget. Därför blev jag överrumplad när han plötsligt tilltalade mig.

"Damen förväxlade Aran från Brasilien med en annan sorts Macaw-papegojor!"

"Hur kan det vara möjligt? "

Jag visade min nyfikenhet utan att ha en aning om dessa möjligheter.

"En Aras mun-mot-mun lek med sin hona är mycket mjuk och varsam, medan den typ av halsbrytande övningar vår lärde föreläsare nämnde, förekommer uteslutande hos papegojor från Ecuador," svarade han med stark indignation.

Jag var ute på djupt vatten, därför att mina kunskaper om medlemmarna av familjen *psittaci* var begränsat till det enkla faktum att om de hade ett fritt val skulle det hellre flyga sin kos i stället för att sitta i en bur av mänsklig kärlek, att de lärde sig tala på kortare tid om de fick spansk peppar strax före en intensiv språkkurs, och hur lika dem människor som når maktens boningar är, inte minst i konsten att härma.

I ärlighetens namn måste jag erkänna att jag inte

alls var på Star Hotel för de Sydamerikanska papegojornas skull, utan att jag sökte en mänsklig honfågel som skulle föredra mitt lilla bo i Häggvik före fågelbona med äkta papegojor i Brasilien, och efter att ha accepterat min inbjudan till en privat vickning, skulle vilja gå hem till sig morgon därpå, efter att vi ätit frukost tillsammans.

Han tittade fortfarande mot mig i väntan för ett svar.

”Är det inte möjligt att papegojor som bor kring en statsgräns kunde ha samma vanor?” slog det mig med tanke på många gränsfolks dubbla lojaliteter.

”Men det finns ingen gemensam gräns mellan Brasilien och Ecuador!” svarade han ytterst förvånad.

Jag förbannade mina geografikunskaper och lovade mig själv att nästa gång innan jag hamnade i ett sådant sällskap, skulle jag studera världskartan ordentligt.

”Kära vän! Vad kan man säga om dessa fåglar! Ett par vingslag och det är än här, än där. Det är fullt möjligt att dessa papegojor vår talare refererat till har brasiliansk nationalitet och ecuadoriskt medborgarskap!” sade jag med tanke på vår moderna attityd till immigration och hoppades att

mitt svar skulle tvinga honom att noga fundera på papegojors politiska medvetande.

Han satt helt stilla som om han försökte ta till sig mitt uttalandes innebörd. Plötsligt sträckte han handen mot mig och sade, "Vad oartig jag är! Jag har inte ens presenterat mig ... Jag heter Ingemar."

Jag överlämnade min hand i hans enorma labb och sade mitt namn, och när han väl släppt min hand inspekterade jag fingrarna noggrant för att kolla om de fortfarande fungerade. Överraskande, men likt Ara-papegojorna, var hans sätt att skaka hand väldigt mjukt. En lång stund satt vi där och diskuterade papegojors sexuella personligheter och övriga sedvanor, han pratade och jag lyssnade. Jag var nära på att fråga honom om han hade tänkt sig skriva en instruktionsbok av samma kaliber som 'Kama Sutra' för nöje och behov av våra fjädrade vänner, när han oväntat slutade prata, tog upp ett förgyllt etui ur fickan, öppnade det och bjöd mig på en cigarrett. Jag tackade nej och tillade att det räckte med vanliga luftföroreningar för mina lungor, och att jag inte ville lägga börda på börda.

"Det underlättar inte för mig," mumlade han. "Varför?" frågade jag.

"Det är klart eftersom du inte har några tänd-

stickor på dig!

Hur ska jag då kunna tända min cigaretter?"

"Varför har du inte egna tändstickor eller en tändare?"

"Jag får inte för min mor. Jag får ha egna cigaretter men inte tändstickor."

Vilken konstig typ tänkte jag, "får inte för min mor" hade han ju sagt. Jag granskade honom igen: han måste ha varit över fyrtio, och behövde tydligen sin mors tillstånd för att bära tändstickor på sig.

Min långa tystnad fick honom att säga, "Jag kan inte se, och därför vill inte mamma att jag ska tända mina egna cigaretter."

Jag var säker på att jag hade hört hans ord rätt och fattat deras betydelse; ändå lyckades jag inte förstå deras mening.

"Vad menar du med att du kan inte se? Du fungerade ju helt normalt när du satt där!"

Även om mina öron tyckte att yttrandet kändes konstigt, var det precis vad jag hade sagt.

En leende bredde ut sig över hans ansikte, "Jag vet att folk i vanliga fall inte kan se att jag är blind; inte förrän jag måste ta emot någonting direkt från deras händer."

"Men du sitter ju där och dricker ditt kaffe utan

minsta besvär. Du lyfter koppen, och ställer tillbaka den lika bra som jag.”

”Visst! Jag kan placera den med ledning av de små ljud de åstadkommer. När ögat inte fyller någon funktion är öronen och näsan den blindes bästa vänner!”

Där satt vi, och förutom med vår diskussion om papegojor, pratade vi även synskadades villkor. Under samtalet gick det upp för mig att han var expert på papegojor trots att han aldrig någonsin hade sett en – hela hans kunskapsvärld var hämtat ur olika ljudböcker. Jag blev snart varse om att jag satt bredvid ett levande uppslagsverk. Under en timme eller så lärde jag mig inte bara om olika papegojors personliga gillande och ogillande, utan blev även upplyst om deras äktenskapliga problem och nöjen. När nu dag övergått till kväll, frågade han mig om jag ville följa med hem till honom för ytterligare en stunds mental korvstoppning. Egentligen var han inte svaret på mitt sökande, men som en gammal kortspelare visste jag att jag inte skulle få ett bättre giv denna kväll; så, jag accepterade hans inbjudan. Han bodde för sig själv, inte så långt bort i Edsberg.

Taxihållplatsen låg intill Star Hotel. Vi gick över Aniaraplatsen och fick en bil från Taxi Stockholm

som körde oss till Drevkarlstigen i Edsberg. När vi väl gått ur taxin försökte jag hålla hans hand och på så sätt leda honom. Han utbrast åter i ett av sina bullrande skratt och sade att han inte behövde någon hjälp. Här kände han väl varenda meter.

Han saknade syn men såg inte på något sätt ut som blind. Självständigt och elegant gick han en meter framför mig tills vi nådde fram till entrén. Han öppnade dörren, lät mig passera och sade,

”Jag bor på sjätte våningen, det är bäst att vi tar hissen.”

Vi hade just klivit in i hissen när en äldre, ganska bräcklig dam också steg in och argt yttrade till Ingemar: ”Var i allsin dar har du varit tills så här sent?”

Hennes vassa skärande röst lät som det ljud som hörs när glas skär i plåt.

”Ja ... Jag ... mm ... mmm mo...mm.. mor... nä .... när... kom ... kom mor till Sollentuna?”

Ingemar – som bara ett par sekunder tidigare hade varit en lärd, stilig, elegant och upprymt skrattande herre – var nu endast en lallande och stammande stackare.

”Vad är det där för mm ... mmm ...

mmm...babbel. Hur många gånger har jag inte sagt att du inte får ta hem främlingar!" Modern lyfte sina ögon från Ingemar och kastade en misstänksam blick på mig.

Den nu, som genom ett trollslag, förkrympte Ingemar, vände sina synlösa ögon mot mig och sade, "Jag ... Jag har inte bett någon att följa med mig hem mamma... ingen... ingen mamma, ingen!"

Hur många år hade han inte fått höra denna röst - en kall, skrämmande och bestraffande röst!

Jag tittade hatfullt på denna fruktansvärda mor som hade brutit ner sin blinde sons ego mitt framför mina ögon, medan denne varit tvungen att försvara sig med hjälp av en lögn.

Jag önskade plötsligt att jag kunde få av skinnet på hennes rygg med ett blött läderbälte medan hon var bunden vid en taggig kaktus ute i en stekande het öken.

Denna kusliga kvinna måste ha förnummit hettan av mina känslor och förstått dess orsak. Därför sade hon till mig, "Om du känner dig så mån om uslingen så kan du väl ta med dig honom!"

Jag tittade på Ingemar igen. Han letade febrilt efter hissknapparna - knappar som han normalt skulle ha hittat utan minsta besvär om hans mor

inte hade funnit där; men nu, även då hans fingrar fann knapparna, tappade de omgående kontakt med dem. Gång på gång.

"Vill du ha *honom*?"

Hon såg föraktfullt på Ingemar medan hon frågade mig.

Min blick var fäst på kvinnan då hon plötsligt tycktes försvinna i intet och hennes plats i stället upptogs av en arton eller nitton år gammal flicka som hade ett litet barn i famnen. Barnet grät. I bakgrunden kunde jag se röken stiga ur en liten gammal stads stora industriskorstenar. Hon visade på barnet med sina ögon och frågade mig: "Vill du ta honom härifrån?"

"Vad?"

"Du kan få honom." Hon sträckte barnet mot mig. "Vem är han?" frågade jag.

"Min son."

"Tycker du inte om honom?"

"O, jo, mycket," sade hon medan hon kysste honom på kinden.

"Varför vill du då ge honom till mig?"

"Det är så svårt med honom. Han gråter hela tiden, och ensam utan hjälp blir jag så trött."

"Har han ingen far?"

"Jo, det har han." Hon nickade.

"Varför är du i så fall ensam? Hjälper han dig inte?"

"Han jobbar på järnverket. När han kommer hem på kvällen är han så utpumpad att han knappt kan skilja på höger och vänster hand. För att trotsa sin trötthet tar han ett par öl innan han tar en tupplur. Han ... " Plötsligt slutade hon att prata.

"Och...?" Jag ville att hon skulle fortsätta.

Efter en kort stunds tvekan sade hon, "Ofta sover inte hela han, utan det är bara godheten i honom som slumrar till. Och när det händer, råder ondskan och visar sitt lynne. Han slår honom också."

"Slår han baby'n! Varför då?"

"Han gråter ju hela tiden, titta här."

Hon började lyfta blusen från barnets rygg men stannade tvärt upp. Hon tittade sig försiktigt omkring för att se om någon såg oss, och fortsatte därefter att avlägsna blusen. På barnets stjärt kunde jag se tydliga blåmärken efter en vuxens hand.

För första gången tittade jag på det oskyldiga barnets ansikte. Hans blå ögon var tårfulla men han log när han vände sig mot mig. Jag erbjöd honom mitt pekfinger och förväntade mig att han

skulle ta tag i det, men han tycktes inte vara intresserad.

"Han kan inte gripa ditt finger."

"Varför inte?"

"Han kan inte se!"

"Vad menar du med det? Han log ju när han såg på mig."

"Alla små barn ler som en naturlig reflex," sade flickan som genom ett töcken av växande smärta på hennes ansikte. "Läkaren talade om det för oss efter att de hade gjort testerna på hans ögon".

"Och din man slår sitt blinda barn så hårt att han får blåmärken!" utropade jag medan jag närmare granskade det fula märket på hans stjärt.

"Och mig också," snyftade hon.

Jag flyttade mina ögon från barnet till flickan med det gyllene håret, de honungsfyllda läpparna och det änglalika ansiktet. Det var så mycket smärta i hennes ögon att jag inte kunde klara att möta hennes blick. Jag var tvungen att blinka.

Jag skulle inte ha gjort det! Flickan försvann. En äldre kvinna intog hennes plats. Hennes ansikte var stenhårt och bestämt. Snett bakom henne, ett par meter längre bort på trottoaren, stod en reslig yngling. Hans kropp följde rytmen av en låt som bara han kunde höra genom sina öron-

musslor. Han hade en vit käpp i sin hand.

"Du får honom, om du vill,"

Hon tittade rakt in i mina ögon när hon sade detta. Hennes röst kändes bekant. Jag studerade hennes ansikte noggrant. Det var ju samma flicka, men det kändes som om djup sorg och obeskrivligt lidande eroderat hennes fårade ansikte. Runt hennes ögon och läppar satt hennes livshistoria fastetsad i form av djupa rynkor. Från hennes rufsiga och otvättade hår hängde gråa ormar som hade druckit ungdomens saft ur hennes nacke och kinder. Brännheta stön, flämtningar och suckar av otillfredsställelse hade med åren torkat ut hennes fylliga läppar till grovt läderartat skinn som förvridit hennes mun.

"Du tycker fortfarande inte om honom?" frågade jag henne.

"Tycker om! Svinet som förbrukat mitt liv, och du frågar mig om jag *tycker om* honom!" svarade hon med en röst fylld av galla.

"Varför har du då burit på denna börda de senaste tjugo åren?" frågade jag henne surt.

"För andras skull." svarade hon, nu med en viskning. "För andras skull?"

"Ja! För *andras* skull. De sade att jag var hans mor, jag skulle ge honom en moders kärlek och

ömhet. Det var min plikt att offra min lycka, och hans rätt att få min kärlek!"

Efter detta uttalande skrattade hon så att en iskall våg skar igenom hela mig.

"Lyssna min herre! När det duggregnar på natten, och passionen glöder i kroppen, när varje inandning eldar en slukande ugn och varje utandning lämnar taggar på tungan - när hela ens inre värker och någon bara ställer krav på uppoffringar blir man till en icke önskvärd person. I de stunder jag längtade efter kärleksfulla smekningar släckte jag istället hans törst genom att ge honom mitt bröst. När jag bad hans far om en öm kram sparkade den djävulen bort mig, hur kunde jag älska *honom*?"

"Slår han dig fortfarande?"

"Ha ... ha ... ha ...," fnittrade hon. "Nej, inte nu! Nu slår han ingen. En dag när han var på sitt värsta humor mötte han, ansikte mot ansikte, Döden. Döden klippte till honom med ett endaste slag och där låg han på golvet och tittade åt mitt håll. Hans tunga hängde ut och konstiga ljud kom från hans mun. Jag hämtade ett glas vatten och ställde det på bordet just utom räckhåll, varpå jag lyssnade på och njöt av hans dödskamp. Djävulen gick hädan med kraftfulla slag med

hälarna i golvet, och fan om han fick en endaste liten droppe vatten från mig!”

Nu skrattade hon hysteriskt.

”Men vilken del kunde denna stackars pojke ha haft i ditt gräl med din man? Han är ju vuxen nu och borde vara till bra sällskap för dig!”

”Vilket sällskap? Han går runt dagen i ända, som en papegoja, och rabblar smörja från hela världen. Hur gammal nån eller nåt är, liten eller stor. Vilken djur lever var, vad dessa äter och hur? Om han vill ha ett glas vatten skriker han efter mig, men han kan hitta vägen till en musikkonsert på andra sidan stan alldeles själv. Se på honom, denna klumpiga varelse som inte ens ser ut som mitt barn!”

Jag tittade på pojken. Han var nu helt upptagen av en vild rytm. Uppslukad av denna musik började han sakteliga röra sig mot gatan. Ett par stora lastbilar närmades sig från andra hållet. Plötsligt hörde jag det gräsliga oljudet som påminde mig om skärande glas på plåt, ”*Ingemar!*”

Pojken som rytmiskt hade rört sig till sin musik blev blek i ansiktet, och rädslan naglade fast honom där han stod. Hans läppar var sammanpressade och han såg ut att invänta nästa befallning från sin mor.

Jag blinkade och såg på Ingemar i hissen – blek i ansiktet, fastnaglad på sin plats, hans läppar sammanpressade, inväntande nästa befallning från sin mor.

”Om du tycker om honom så mycket, får du ta honom med dig!” sade den gamla damen till mig med samma hårda ton.

Med huvudet böjt lämnade jag hissen. De två stannade kvar där inne. Innan dörren till hissen hunnit stängas, vände jag mig om och tittade på dem igen.

Vad grym hon var – Livet!

(O) SEDLIGHET

Rohi ville gå fram till spegeln och slå sig själv två gånger i ansiktet – hur många gånger hade hon lovat sig själv att inte lägga glasögonen på handfatet. Hon torkade ansiktet med handduken och böjde sig ned för att ta upp sina glasögon. En av bågarna och den krossade högra linsen blev kvar på golvet. Rohi slöt ögonen och bestämde sig efter ett djupt andetag för att försöka klara sig utan glasögon till lördag. Trots att hennes ögon inte var våta längre såg hon allt som i en dimma, och hon visste att dimman skulle vara kvar tills hon fick nya glasögon. Vilket skulle innebära nya utgifter, mer pengar, och hur få fatt på dem.

Tongaförarens¹ ord ekade i hennes öron. Bara i förrgår hade han sagt, "Bibi Ji, det är snart slut på månaden, vi behöver åtminstone tre lass på fredag." Rohi tog några steg och kikade ut genom fönstret. Genom bladen av pipalträdet såg hon en svag kontur av hästen och vagnen. Rehmet var punktlig som vanligt. Snabbt höll hon upp ett glas kallt vatten från flaskan i kylskåpet och tänkte sedan på veckans utgifter medan

---

¹ En tonga är en tvåhjulig hästvagnstaxi som tidigare användes mycket i Indien och Pakistan. I storstäder har motorcykelrikshaw tagit över denna funktion.

hon borstade håret - hyran, avgiften till högskolan, pengar för nya glasögon, provision till Rehmet och pengar för bränslet till hennes kropps maskin. När hon borstat sitt hår tog hon på sig sin burqa som ännu mer reducerade hennes synfält. Men Rohi var inte orolig - i hennes yrke skedde affärerna på mycket nära håll och ofta kändes det bättre att få hårda fakta i mörkret än att se verkligheten i ljusa dagen!

Rehmet harklade sig när han såg henne komma ned och klappade hästen för att göra den klar. Hästen kände igen den där särskilda hostningen och neg för att visa att han var redo, lyfte på huvudet och stod färdig.

Rohi steg in i tongan utan att yttra ett ord, tog plats i baksätet, kastade en snabb blick på Rehmet och log. Rehmet besvarade hennes leende och blinkade till henne för att visa att han uppskattade hennes utseende.

Tongan började rulla mot den del av staden där främlingar sökte andra främlingar för bara kortvariga intima och kärleksfulla möten genom kämpalekar av köpt glädje; där andlöst, svettiga kroppar brottades med varandra till prassel av sedlar.

I vanliga fall brukade hon inte gå på jakt före kvällen, men mot slutet av månaden när kunderna kände sig tillfälligt uppblåsta över sina löner jagade hon in dem även på eftermiddagen. Erfarenheten hade lärt henne att under en vanlig vecka så räckte det med ett

par dagars arbete, men under den sista veckan i månaden så fordrades tre dagars arbete för att förse henne med en rimlig inkomst för att täcka hennes behov.

Deras samarbete var strikt formellt! Rehmet hade aldrig klättrat uppför hennes trappor, och Rohi hade aldrig bjudit in honom. Deras relationer och affärer hade sina rötter från den dag då Rohi, på sin väg hem från universitetet, upptäckte att hennes plånbok innehöll mycket mindre än vad hon behövde för att betala hans räkning. Rehmet såg hennes ängsliga ansikte och sade att han hade kört henne några gånger tidigare och visste att hon bodde ensam. Han tillade också ganska diskret att om bristen i hennes plånbok inte bara var ett tillfälligt problem utan ett långvarigt besvär så skulle också det kunna lösas. För Rohi var det första gången som tongaföraren hade talat direkt till henne, men hon hade hört talas om dem genom några vänner vilkas liv genomfördes med hjälp av dessa tongaförare som ofta stod utanför universitetet. Under omständigheterna ledde hennes nyfikenhet till att hon ställde Rehmet vissa frågor. Hans svar gjorde att hon inte tvekade, för närvarande så skulle hon hellre lita på honom när det gällde hennes behov av *bröd, kläder och tak* över huvudet än att lita på landets korrupta politiker. Vidare berättade Rehmet att han redan hjälpte till några andra studenter från hennes universitet med att klara de ekonomiska problem som var ett hinder i deras studier.

Nästa dag visade Rehmet det rum som Rohi i framtiden skulle dela med några andra professionella systrar. Det var första och sista gången han, efter att han talat om för henne att han aldrig erbjöd en frukt till någon som han inte själv tyckte om, smakade på henne; och introducerade henne också till olika slags upp och ner i hennes nya karriär. Efter den inledande aktiviteten kom de överens om att deras samarbete i framtiden skulle vara strikt affärsmässigt. Rummet var tilldelat tre kvinnor som använde det olika dagar under veckan. Trots att Rehmet hjälpte dem alla var de inte inblandade i varandras affärer, de kände inte ens varandra.

Rehmet hade förklarat för Rohi att det inte var något vanligt nöjeshus där man kunde sitta och vänta på kunderna. Det var därför hennes sätt att jaga, bakom burqans slöja, var mer effektivt mot villebrådet när den jagade fick intrycket att vara den jagande.

Enligt deras arrangemang så var det Rohi som attraherade drönarna medan Rehmet var den som satte priserna och avslutade affärerna. Men Rohi hade behållit det slutliga mot- tagandet av degen i sina händer.

Ghalib sände henne en flygande kyss med en mjuk trutning av sina läppar och såg på den bara handen som tagit sig ut ur sitt fängelse i den svarta burqan och

nu lekte i den fängslades sköte. Det tycktes som om ett av fingrarna lämnade sina kamrater och bad honom komma närmare. Efter en kort tvekan ökade han trycket på pedalen på den hyrda cykel och försökte förkorta avståndet mellan sig själv och det där fingret. Det var inte rätt tid att förfölja, inför den kommande nattens affärer var de flesta deltagarna fortfarande vilande. Ändå, de prasslande sedlarna i hans fickor hade åstadkommit en vulkanisk känsla i hans blodådror och han längtade efter en eruption. Dessutom, sedan han köpt varor i Lahore måste han återvända till Kasoor samma kväll för att delta i den lokala mässan. Han ville också besöka sin syster Rehana innan han lämnade staden.

Allt Rohi kunde se genom sin slöja var en rörig skärm. Plötsligt började scener från hennes tidigare liv att rulla på skärmen. Hon var nio år gammal när hennes mor övergav henne i den här världen. Hon och hennes två bröder uppfostrades av hennes far, Haji Baba, som också var imam² i den lokala moskén. Ungefär tre år sedan hennes mamma lämnat henne hade Haji Baba kommit in till hennes rum en mörk natt i december och viskat "det är fruktansvärt kallt i natt." Sedan han blivit färdig med Rohi hade han gått till moskén för att ångra sin dårskap; medan Rohi, som ännu var för ung för att

---

² Imamen är den person som leder bönerna och ser efter moskén

förstå sin fars ovanliga beteende, hade förstått hur taggigt en kvinnas liv kunde vara! Efter det fortsatte Haji Baba att söka värme under vintern och lättnad från sommarens hetta i Rohis kropp. Rohi hade ingen förtrogen med vilken hon kunde dela sin sorg, det var därför hon bar sin förskräckliga börda tyst. Denna elände bröts en morgon när en av hennes bröder blev förvånad när han såg fadern komma ut från Rohis rum. "Rohi mår inte bra. Jag tog hennes temperatur," sade Haji Baba till sin son.

Och när hennes bror tittade in i hennes rum såg hon faktiskt inte särskilt frisk ut. Pojken vände om och tittade först på fadern och sedan på Rohi; hans läppar protesterade inte, men frågetecknen i hans ögon var kvar. Den dagen, under rasten, talade Rohi om allt för läraren i skolan. Kvinnan var förständig, i stället för att skapa en storm tog hon Rohi direkt till den kvinnliga rektorn. Rektorn lyssnade detaljerat på Rohi och efter att ha uppfattat situationen mötte hon Haji Baba i närvaro av Rohis lärare och talade om för honom att från och med idag skulle han söka förlåtelse för sina tidigare synder, annars, långt före domedagen, skulle han få betala för sina synder i den här världen. Under detta tal såg Haji Baba bara en gång in i rektorns ögon, och såg levande eld från helvetet brinna där. När kvinnan avslutat sin predikan gick han ned på knä och bad om förlåtelse och tillade att han skulle lämna huset

och permanent söka husrum i moskén.

Tre år senare avlade Rohi sin studentexamen med marginal. Hennes rektor tillförsäkrade henne ett stipendium och hon sändes till Lahore för vidare studier. Flickan var intelligent och arbetade hårt. Hon visade goda resultat och fortsatte till universitetet. Å andra sidan hade Haji Baba under tiden lämnat den här världen medan hennes bröder var sysselsatta med sina egna affärer.

Rohi var helt absorberad av att se filmen om sitt liv när hon blev medveten om skuggan som förföljde hennes tonga en stund. Det var avgjort mellan henne och Rehmet att hon inte skulle dela hemligheterna om sin kropp med någon främling, snarare skulle hon bara acceptera de exploatörer som, innan de kom underfund med hennes djup, åtminstone tillfredsställde hennes ögon om än inte hennes själ. Men i dag när hon inte kunde se klart hade hon svårt att känna om mannen på cykeln skulle höja eller sänka hennes puls. Så, hon förlitade sig på Rehrets smak. Hon fångade entusiastens ögon med sina dansande fingrar och för att öka sin attraktion drog hon upp sin dräkt för att klia sitt bara ben. Ghalib var inte mycket för poesi, men i just detta ögonblick ville han högt lovprisa Guds skapelser. I den heta solen hade glimten av det nakna benet slagit honom som en blix. Han var ingen novis, och visste

vem han skulle vända sig till för att komma åt de där benen. Spänningen i hans muskler tilltog och förde cykeln fortare framåt och sedan han passerat de dansande fingrarna kastade han en blick på kontakten. Rehmet, som också var erfaren, väntade redan. Han log mot Ghalib och blinkade. Några meter längre fram stannade han tongan under Banyanträdet och bad Ghalib om tändstickor för att tända en cigarett. Bakom väggen av rök satte de priset. När han gick tillbaka sade han skämtsamt till Rohi, "Bibi Ji, den här jägaren tror han är ute för ett riktigt kap!" och sedan gav han hästen tecken att fortsätta resan.

Trettio meter bakom dem drogs Ghalib i samma riktning, utan någon synlig länk till tongan, med den starka lina som hennes attraktion utgjorde.

Vid destinationen steg Rohi ur tongan, klättrade uppför trapporna till sitt rum och påbörjade sin make-up. Hon visste att hennes klient skulle komma upp efter exakt tio minuter. I spegeln kunde hon, i stället för en skarp bild av sig själv, bara se en diffus bild. Lugnt gjorde hon sig i ordning. Sedan drog hon undan gardinen något för att öka inflödet av frisk luft utan att släppa in oönskat ljus. Hon brukade ha ryggen mot dörren när hennes kunder kom in, och när hon vände sig om och hälsade hade det en bländande effekt. Hon var mer intagande än vad de hade föreställt sig, och de bara stod där, förstummade.

Rohi hörde dörren öppnas och stängas. Fotstegen stannade upp bakom henne. Med ett lystet leende vände hon sig mot den skugglika figur som väntade på hennes charm. Som vanligt upptog tystnaden rummet och sedan stammade någon med en chockerad röst, "Rehana, vad gör du på den *här* platsen?"

Det tog Rohi några sekunder innan hon kände igen rösten, sedan frågade hon med torr hals, "Brorsan, vad... vad gör *du* på den här platsen?"

Ut från dimman i rummet kom två starka händer som tog tag om hennes hals. Den dagen tappade Rohi andan bara en gång.

Nästa dag bar tidningarna, som upprätthöll samhällets normer, rubriken:

"En osedlig syster har mördats av sin sedlige broder i Lahore."

TÖRSTIGA LÄPPAR

Herr Adam började bli trött – både kroppsligen och andligen.

Han hade nu legat på knä en bra stund, men inga ord kom till hans läppar. Han visste att de fanns där – de måste finnas där i hans inre som abstrakta begrepp – men fortfarande vägrade dessa idéer att ta form och förvandlas till meningsfulla, igenkännbara ord.

Han var inte ute efter att formulera något märkvärdigt – han ville bara be en bön.

Han hade läst i tidningarna och sett på TV hur de allierades styrkor fullgjort mer än åtta tusen uppdrag under krigets första sju dagar. Bomberna hade fullkomligt vräkt ner över den stad där diktatorn tagit skydd i sitt högkvarter.

Inte så att han var någon större begåvning på siffror. Men han kunde lägga ihop två och två. Och med papper och penna i handen, utan miniräknare, hade han summerat ihop att de två tusen krigsplanens samfällda aktion – under en veckas tid med åtskilliga räder om dagen – helt enkelt betydde en helvetes massa bomber över den stad som utdömts till måltavla för de förenta nationernas samlade vrede.

Han ville inte kalla sig själv en icke-troende. Å andra sidan kunde han inte räkna sig till de troende. Det var bara så att under det halvsekel han tillbringat på planeten Jorden, så hade han inte ens sett skuggan av den nåd och allomfattande kärlek som han hade hört så mycket om i sin ungdom; lika litet hade han märkt något tecken på den store Herdens beskyddande hand över flocken när katastroferna drabbade och slog de fattiga till marken. Ändå kunde han minnas alla profetiska röster som med en sådan stor inlevelse talat om den Högste.

Det var inte så att han inte sökte. Det gjorde han verkligen; fast han inte längre var så säker på vad han sökte. Han hade läst en hel del böcker om den Högste, vars absoluta Väsen sades ligga bakom tingens yttersta grund. Och han hade inte på något sätt begränsat sitt sökande. Vitt och brett hade han sökt - i heliga skrifter från både öst och väst, ja han hade till och med läst de heliga urkunder som tillskrevs Amerikas *vilda indianer* och Afrikas *kannibaler*.

Och nu, när han ville be, kände han sig bara löjlig.

Nej! Det var inte så att han saknade medlidande eller uttrycksförmåga. Hans problem var snarare att han inte visste vem han skulle rikta

sina böner till. Det kunde ju inte bli till diktatorn själv – en man som, om han var rätt underrättad, hade begått sitt första mord före sin första rakning; en man som, alltsedan dess, fortsatt att mörda folk som misshagat honom, folk som haft oturen att komma i hans närhet, eller i hans anhängares närhet. Och han ville definitivt inte rikta sin bön till sin egen president – återigen en man som nått sitt höga ämbete efter att ha stått i spetsen för en av jordens mest utbredda mördarorganisationer; en man som – med sina föregångares höga föredöme – ägnat större delen av sitt liv åt att plundra jordens fattiga, både i sitt eget land och i andra delar av världen. Och självfallet hade han inga som helst sympatier med dessa samvetslösa oljeschejker som idkade rovdrift på Moder Jords livsflöden och framlevde sina liv i de mest sagolika palats, medan majoriteten av grannfolket inte ens hade bränsle till att koka sin mat. Inte heller ville han be för deras nybyggare till grannar: ett folk som under de senaste fyrtiotre åren dagligen jagat livet ur landets ursprungliga invånare och som nu befann sig under eldgivning.

Ändå vill han be, därför att han visste vilka ohyggliga våldsdåd som begicks. Man kunde inte bomba en stad med fyra och en halv miljoner

invånare, dag och natt i en veckas tid, utan att massor av människor lemlästades – de flesta oskyldiga, och några av dem inte fullt så oskyldiga.

Han ville be för dessa oskyldiga – överallt där de fanns, både här och i fjärran. Människor som var så förvånansvärt enkla, att de utan minsta tvekan accepterade sina samvetslösa ledares patriotiska tal som nobla och riktiga – och sen gick ut i förödande krig för att döda och dö, utan att någonsin förstå de dolda motiv som fanns bakom ledarnas manipulationer.

Och han ville be därför att han kände smärta – vågor av smärta.

Han kom tydligt ihåg den där dagen då han följde med sin farbror på rådjursjakt. Det var längesen nu, men han kunde än idag se hjorten stå där under trädet. De hade fått syn på den tidigt i gryningen. I kikaren kunde han urskilja hjortens ögon, den fina pannan som bar upp hornen och den heta andedräkten som rykande steg ur näsborrarna i den kyliga gryningsvinden. Hans farbror osäkrade geväret och siktade. Kulan träffade det orörliga djuret mitt i bröstet. Men innan kroppen föll stod hjorten kvar, länge – utan något yttre tecken på smärta. Det var bara ögonen

som förändrats. På samma sätt som när en sten, slungad mot en månbelyst sjö om natten, plötsligt bryter stillheten med sitt tunga plask och i den silvriga ytan sänder ut oroliga vågor: kände han hur kulans träff omgavs av vågor, växande vågor av smärta som hela tiden spreds från hjortens ögon, tills de tycktes omsluta allt omkring honom. För ett ögonblick kände han hur han var nära att drunkna i ett hav av smärta. När känslövågen tonade bort såg han den fete, fule mannen intill sig som just hade berövat ett underbart djur livet bara genom att krama fingret kring avtryckaren. Tårar hade fördunklat hans syn och han hade återvänt hem fylld av ånger.

Nu omslöts han av samma vågor av smärta. Och han kände ett brinnande behov av att göra något för att lindra denna smärta
– sin egen och andras.

Därför hade han fallit ner på knä för att be.

När inga ord kom från hans inre reste han sig och tog några steg bakåt. Han stod så för ett ögonblick; sedan sänkte han sig långsamt ner till golvet, korsade benen under sig och satte sig i lotusställning. Om han inte kunde övervinna sin smärta med ord, skulle han göra det genom att forma ett tomrum av frid. Han satt där en lång

stund och väntade på att det stora tomrummet skulle infinna sig. Han väntade och väntade men ingenting hände. Plötsligt insåg han varför tomheten aldrig kom: det berodde på att han inte hade någonting i sitt inre som kunde klarna och bli tomt; förutom sitt arbetes alla data och den pulserande känslan av smärta. Han visste att han var enkel till sin natur, och han ansåg sig också vara en god människa.

Alltsedan den dagen han avslutat sina studier hade han varit anställd på ett och samma företag. Där arbetade han med att ge form åt firmans produkter. Han var mycket uppfinningsrik när det gällde att hitta lösningar på de problem som hela tiden uppstod när nya slagkraftiga produkter utvecklades. Han befordrades regelbundet som tack för sitt utmärkta arbete, och han uppskattades mycket av sina chefer. Han kunde inte minnas att han någonsin hade gjort någon människa illa. Ändå hade han alltid en pistol i byrålådan. En pistol som han ärvt av sin far. Hans gamle far som alltid brukade säga: "Göm aldrig undan en pistol i ditt hus, min son, om den inte är laddad! För det är bara en laddad pistol som är en pistol!" Han hade lytt faderns råd. Och

mer än så: hans pistol var alltid osäkrad - om något skulle hända.

Friden tycktes inte vilja komma - koncentrationen gav honom inga tröstande ord; och meditationen lyckades inte utplåna smärtan i hans själ.

Han började bli rastlös. Något måste göras. Om han inte passivt kunde hjälpa de oskyldiga genom att bedja för dem, måste han aktivt göra någonting för dem genom att bekämpa ondskan.

Lugnt steg han upp från golvet, satte på sig sin långa grå rock och gick bort till byrån. Han tog fram pistolen, körde ner den i rockfickan och höll den där i handen. Med ett uttryck av trotsigt uppror gick han sen mot ytterdörren.

När han vände sig för att släcka, blev han förvånad över mannen i hallen. Han kände den där mannen. Han hade känt honom i årtal - medelålders, av medellängd, spenslig och med en hel del grått vid tinningarna. En man som bedrev forskning i den närbelägna vapenfabriken. Hans specialitet var att utveckla långdistansrobotar. Han tillhörde den grupp av unga män som i början av sextioalet samarbetat med de pionjärer som fått tillgång till de tyska vetenskapsmännens hemligheter - vetenskapsmän som tagits som

krigsfångar efter andra världskriget och som därefter anställdes i vapenproduktionen. Och i nationens hela krigsarsenal fanns det väl ingen fjärrstyrd missil som inte fått en del av sin destruktiva kraft och räckvidd utvecklad av någon annan än – just den man som stod framför honom.

Och nu dränkte dessa robotar de oskyldiga i ett regn av metall, stenar och sand som steg exploderande från marken varje gång de träffade sitt mål.

Det var inget tvivel om saken: hos mannen där i hallens spegel fanns en djup ondska.

Med en hand som inte darrade det bittersta tog han fram pistolen, körde in den i munnen på mannen i spegeln, kramade fingret kring avtryckaren och sköt.

Sekunden innan Herr Adams huvud våldsamt slungades bakåt, mindes han hjorten, sin farbror och den gode vid hans sida, han som aldrig gjort någon förnär och som alltid betalat sina skatter; han mindes också den onde som under större delen av sitt liv uppfunnit nya dödliga vapen.

Fortfarande kom inte ett ord över hans läppar. När han sjönk samman gjorde han en sista

ansträngning och lyckades nästan få sina fötter i lotusställning - innan han uppslukades av den stora tomheten.

VÅT

Hon tittade på vinet som var kvar i glaset, och insåg också att hon hade blivit våt.

”Ännu en knöl”, hade hon tänkt. ”Hur kunde han...! Hur kunde han göra så här mot mig?”

Försiktigt tog hon några steg mot bakre delen av rummet. Bort ur hans åsyn; förhoppningsvis, bort från hans räckvidd. ”Genom denna tjocka vägg av cigarrettrök borde han inte kunna kasta sitt charmnät över mig”, sade hon sig. Någon vänlig själ erbjöd henne nedkylt, nyss upphällt vin. Omedveten om filantropens identitet tog hon tag i glaset med den sprudlande vätska av druvor. Imman hade lagt en hinna mellan hennes ögon och den pärlande drycken.

Innan hon satte läpparna mot glaset stack hon långsamt ut tungan och kände på dess tunna kant. Hennes näsborrar upp- fångade aromen av den bubblande champagnen. Hon undrade om hans tänder skulle kännas på det sättet, eller om hans andedräkt hade samma fruktiga arom. Ömt sög hon i sig vätskan. ”Nej, nej! Ingen läppar kan ha den här salta, sötaktiga smaken”, tänkte hon, och lät ett generöst leende manifesteras sig över

ansiktet medan hon drömde.

"Alltid lika glad?"

Hon befallde leendet att försvinna från ansiktet, drog ner en skyddande mask av snabbt framkallad intellektualism, kisade något och halvmorrade med huvudet lite på sned: "Än se'n då?"

Han studerade hennes ställning en kort stund och anmärkte, "Nej, det är du inte. Du var det."

"Vad *är* jag inte, och vad *var* jag?" frågade hon. "Glad!"

Hon slöt ögonen för att meditera över hans kryptiska påstående. "Hör nu herrn!" tilltalade hon honom, utan att öppna ögonen, medan hon mjukade upp morningen till ett behagligare tonläge.

"Vad jag känner är ..."

"Känner du riktig kry?" frågade en kvinnoröst henne.

Hon öppnade ögonen. Han var inte där längre. I stället betraktades hon av en tämligen road Barbro.

"Vart gick han?" "Vem?"

"Den där typen som pratade med mig."

"Det var ingen som pratade med dig. *Du* pratade med någon som inte var här", rättade

henne Barbro.

"Är det sant?" ett pärlband av fnitter tillrade från henne. Hon höjde axlarna och tillade, "Ja, då är det bäst att jag tar reda på var han är." Därmed rörde hon sig bort från Barbro.

"Riktiga knölar!" Hon förbannade dem allihop. "Aldrig *där* när det är dags att *vara* där."

Hon tittade i hans riktning. Han hade intagit exakt samma plats som han hade haft innan han talade med henne. "En riktig hal typ!" varnade hon sig själv. "Tänka sig, medan han konverserar med fyra, fem personer glider han därifrån, avbryter min dröm, och innan någon hinner lägga märke till hans från- varo återvänder han som om han aldrig hade lämnat sin plats." Men hon *visste* att han hade det. Hon hade inte bara hört hans röst utan också känt trycket av hans skugga på sig. Och hans mysk.

Musklerna på insidan av henne lår drogs samman spasmodiskt.

Hon svalde en munfull av den kalla drycken, och lät den sakta sippra ner i halsen. "Den där satans Newton visste antagligen allt om äpplen och druvor i deras naturliga tillstånd, men ingenting om hur de var när de pressades sönder. Han måste ha varit absolutist", tänkte hon. "Hans

tyngdlag gäller inte alla vätskor – åtminstone inte den som kommer ur druvor, innehåller små bubblor och sprutar ut skummande och rykande ur isade flaskor. I stället för att gå ner stiger den mig alltid åt huvudet. Hon skrattade högt när hon tänkte på en annan sak som trotsade inte bara tyngdkraften utan också Newtons tröghetslag. "Den där lilla *grunkan* kunde lämna sitt viloläge, lyfta sitt huvud och hoppa runt vilt utan någon respekt för någon rak väg, och det på *rena* tanken. Ingen yttre kraft behövdes. Ett levande exempel på samspel mellan metafysik och fysiodynamik." Medan hon fortfarande skakade av skratt avslutade hon sitt engagemang i filosofiska spekulationer.

Plötsligt såg hon vinet på handen. Det hade spillts ut från glaset under hennes konvulsioner av munterhet. Utan att bry sig om huruvida någon hade lagt märke till hennes personliga engagemang i de metafysiska processerna och deras resultat på hennes kropp, vände hon sig om och gick till köket för att tvätta av handen.

Hon undvek alltid badrum när hon bevistade sammankomster med dem som inte kunde skjuta rakt när de stod på ostadiga ben. "Snuskiga idioter! Varför kan de inte sätta sig när de lättar sig? På

det sättet skulle de i alla fall märka vilket som är toaletten och vilket som är handfatet.”

I diskhon lät hon det ljumma vattnet rinna över handen en stund. Det hade en lugnande effekt. Sakta lät hon den andra handens fingrar glida högre upp på champagneglaset och kände kylan. Hon kände sig sväva mellan hetta och kyla, positivt och negativt, attraktion och aversion.

”Nej, inte aversion!” reflekterade hon. ”Trött, ja, helt enkelt trött på dem”, beslöt hon sig.

”Och varför skulle jag inte vara trött på dem?” frågade hon sig.

Sedan satte hon helt abrupt ner glaset, tvättade båda händerna, stängde av kranen, torkade händerna, tog upp glaset och återvände till festen.

Tolv långa år hade hon tillbringat med en Börda. Tolv års underkastelse – intellektuell, känslomässig, ekonomisk och social. Hon hade sett efter honom, hans föräldrar, hans hus, hans kläder och böcker, och ..., men aldrig ett ord av tacksamhet från honom. Allt förväntade sig han, av henne. De var inte gifta, så hon behövde inte spela hans fru. Men resten fanns med: kokerskan, städerskan, tjuserskan – geishan. Båda tillhörde *Pennans stamfolk*. Likväl producerade han fritt medan hon,

efter att ha sett till *andra* viktiga saker i deras liv, hade så litet ledig tid kvar för att slappna av och samla sina egna tankar. Han var inte den förste mannen i hennes liv, och troligen inte den siste, men han var med säkerhet den *börda* hon hade burit längst. Ändå var han ingen dålig kille; inte värre än någon annan hon hade känt. Så hon hade kommit fram till en enkel slutsats - de var usla allesammans.

Ända sedan hon hade gjort sin brytning med honom hade hon undvikit Bördorna. "Jag vill inte ha någon förbindelse med dem, definitivt ingenting fast", hade hon bestämt, och ångrade sitt beslut i nästa sekund. "Om det är någonting jag tycker om hos dem så är det *fastheten* i deras förbindelser", påminde hon sig. "Ah, vi får se", sa hon till sitt alter ego.

Därefter hade hon hållit sig på avstånd. Hon deltog inte i några stora sammankomster hos andra, inte heller ordnade hon någon hemma hos sig. Hon upprätthöll de verbala kanalerna för mänskliga kontakter via telefontråden. För att tillfredsställa hennes skapande sida hade tillfälliga snärtar med pennan försett henne med möjligheten att låta känslorna bryta fram på det vita arket; och det gav henne en viss lättnad i sinnet. Det tog

henne längre tid att återvinna fattningen som självständig person än hon hade väntat sig. Hon var inte lycklig över tingens tillstånd, men hon kände sig inte utnyttjad. Och *det* kändes bra. Tillräckligt bra för att hålla henne borta från dem.

Och sedan hade Eva ringt henne en dag. "Nej, nej och åter nej," hade hon sagt. "Det är nyårs-afton, *ett nytt millenniums nyårsafton*, du måste komma. Inga gamla ansikten, inga Tuggummin som kletar sig på dig, och definitivt inga Bördor. Helt nya människor. Helt fräscha och pigga."

"Varför inte, för helsike!" Till slut sa hon till Eva: "I värsta fall knäar jag den knölen och visar honom fyrverkerier långt före midnatt."

"Jättebra! Sätt bara på dig en lång känning, och knäskydd. Åk gärna pendeltåg till Sollentuna och ta taxin därifrån till Ryavägen", löd Evas råd.

Hon hade låtit sig uppslukas av en lång klänning, men det där med knäskydd hade hon inte tagit på allvar. Hon hade också bjudit sig på taxi hela vägen till Sollentuna. Hon hade efter moget övervägande valt en klänning med generöst dekolletage, och tog sedan på sig en lång halskedja på vilken det hängde en attiralj som liknade en nötknäppare.

"Vem som än försöker kika ner i dalen kommer

att se den här djävla grejen först och hålla sig på avstånd; såvida han inte vill bli anställd som reservkontraalt på Operan”, lugnade hon sig.

Därmed hade hon gått på sin första stora fest på två år.

Eva hade rätt. Inga gamla förhållanden var där. Och ganska trångt var det, nästan fyrtio personer i vardagsrummet. Hon kände igen några kvinnliga ansikten, men det motsatta könet var en helt ny uppsättning. ”Jag undrar var hon får tag i dem?” hade hon frågat sig. ”Lika bra det. Besparar antagligen hennes väninnor en hel del jagande.”

Hon kände honom strax efter att hon hade slagit sig till ro i den rökiga atmosfären. Hon tyckte inte om det. Hon hade kommit dit för att slå ihjäl det kvardröjande året, inte för att omfamna det kommande med känslor för någon. Hon kunde bara se hans profil – inget speciellt. Vanligt ansikte, vanlig längd. Ändå fick han sin närvaro att märkas. Antagligen var det sättet han rörde sina händer och hade huvudet lite på sned. Hon vände på huvudet och studerade resten av samlingsen. Många intressanta framtidslöften, om hon skulle söka något. Det skulle hon inte. Hon fångade

flyktigt hans blick i fönsterglasets, blinkade och tittade i en annan riktning. "Tittade han på mig?" funderade hon. "Varför inte, alla tittar på alla." Medan hon intalade sig detta gick hon och hämtade nästa glas av Evas speciella cocktail. Med tanke på dess spritinhåll hade Eva döpt den till 'Munkens glädje' - en dekokt gjord av en blandning av sodavatten, socker, romessens och mintsmaak, allt väl ihopskakad och sedan använt för att spä ut 95-procentig alkohol, som Eva kunde låna, permanent, från det kemiska laboratorium hon arbetade på. När hon såg taket genom glasets botten började hon erfara en känsla av befrielse som hon inte hade haft på länge. För att bli stadigare på benen och få i sig något som fyllde magen bättre gick hon till bordet med smörgåsar och sallader, och gjorde sig en läcker tallrik.

Ett antal personer sa ett antal saker till henne och hon gav dem ett antal korta svar. Hon mindes inte mycket, för hon lyssnade inte för att minnas. Närhelst en svärm av ljud kom in i hennes öron svarade hon genom att släppa loss en armé av ord från munnen. Och så var det med det. Inget före eller efter på någon konversation. "Jag undrar om jag håller på att bli en absolut momentanist" tänkte hon. "En momentanist - en person för ett ögon-

blick, bara för det ögonblicket! Det är en bra 'ist' jag har hittat på", komplimenterade hon sig.

"Några drinkar till och sedan skulle jag kunna lägga fram en ny existensteori!" tillade hon till sin berusade självuppskattning.

Och så hade kvällen långsamt krupit mot det ögonblick när korkar skjuts ur flaskor, champagnen forsar och hittar fram till tomma glas och väntande munnar. Alla önskar alla ett gott nytt år, med den optimistiska förhoppningen att det ska börja samma natt med ett skjut. En del entusiaster kysste henne på kinderna, och hon kysste tillbaka med en så opassionerad ömhet att de omedelbart måste ha påmints om sina kära gamla mormödrar. Efter en kort period av ökad aktivitet avtog jublet, och folk vände åter till de grupper de hade bildat tidigare.

Efter att hon hade kommit ut från köket deltog hon lite i sällskapslivet genom att helt kort bevista olika grupperingar i rummet. Hon var inte säker på om hon hade rört sig mot honom, eller han mot henne, eller de mot varandra. Hon kunde inte se honom, men visste att han stod med sin rygg mot hennes. Hans hetta genomträngde deras kläder och spred sig över hela hennes

varelse. Hon önskade att hennes glas skulle vara fyllt med stora isbitar i stället för vin. Hon behövde någonting stadigare för att tillfredsställa sitt behov. Vart och ett av hennes andetag var som en pust av en ökenvind som torkade ut tungan på henne, alltmer för varje sekund som gick. Kring henne stod fem andra personer, totalt uppslukade av någon viktig diskussion. Han var också omgiven av några som argumenterade lika livfullt. Hon försökte lyssna på talaren i sin grupp. Ljud kom in i öronen på henne, men vägrade förvandlas till meningsfulla uttryck. Bara en massa ord som förblev virriga och utan något sammanhang. Hon försökte begripa samtalet från hans sällskap, och smög sig mycket sakta baklänges. Plötsligt kände hon beröringen av hans bakdel mot hennes; först mycket lätt, men sedan mera bestämt allt eftersom hon fortsatte att röra sig bakåt. Hennes hjärta slog som bongotrummor.

"Dra åt helsike med dig! Du måste ha känt mig också. Varför flyttar du inte på dig?" Hon förbannade honom medan hon slöt ögonen och försökte kontrollera andningen. Han måste ha sträckt lite på sig, för hon kände hans lår vidröra hennes, samtidigt som hans armbåge strök mot sidan på henne. "Måste du ha rakblad på

armbågarna?" frågade hon honom tyst. Hon fick inget svar. "Okänsliga fä!" tänkte hon medan hon gungade mjukt mot honom. Han höll ställningen, medan hon kände muskelsammandragningen igen, och hur det vulkaniska trycket steg inom henne. Någon satte på musik. Ganska oväntat vände han sig om och sa: "Ska vi dansa?" Hon ville skaka på huvudet och säga nej, men den dumma tingesten vägrade röra sig horisontellt. I stället ryckte den två gånger, vertikalt. Båda rörde sig mot varandra. Deras glas krockade och hon såg champagne från hans glas rinna ner över sin klänning.

"Förlåt att jag bar mig så klumpigt åt", sa han ursäktande och frågade, "Gjorde jag dig våt?" Hon nickade.

Han sa vänskapligt, "Kom så går vi till köket och skaffar några pappershanddukar, så kan jag hjälpa till att torka dig."

"Du behöver inte komma med mig", sa hon, och tillade artigt, "Jag kan klara mig själv".

Sedan lämnade hon honom där, och gick till badrummet.

KHALIFA SHAFIQ

Trettio år var en lång tid, men ändå var jag säker på att trots alla förändringar skulle Khalifa³ Shafiq se likadan ut som han alltid hade gjort - hur kunde han förändras! Ända sedan jag öppnat mina ögon och börjat känna igen människor så hade ett ansikte lämnat ett bestående intryck i mitt minne och det var Khalifas.

Den dagen satt alla människor i en ring på vår veranda. Sedan jag fått ett glas med grön, sötsur dryck satt min far på golvet och höll mig tryggt i famnen. Khalifa Shafiq hade en öppen rakkniv i sin högra hand, och i det ögonblicket, vad han än hade i sin vänstra hand så är jag säker på att han bara motsträvt skulle hålla det idag! Han såg på mig, ett leende bröt fram i hans ansikte, rakkniven blixtrade, en plötslig smärta exploderade mellan mina lår och plöt-

---

³ Khalifa är ett arabiskt ord som betyder Kalif. På urdu betyder det också frisör eftersom människor böjer sina huvuden för honom också. Frisörer i Pakistan utför vid sidan om sina normala arbeten också omskärelser.

sligt sade alla, "gratulerar, gratulerar!" I just det ögonblicket blev Khalifa Shafiqs ansikte en oförglömlig del av mitt minne.

I samma ögonblick han såg mig återuppstod samma leende i hans ansikte, jag snubblade litet, och hörde honom sedan förklara, "Är det du Baboo⁴ Ji? Har de erbjudit dig president-posten?"

"Landets president?"

"Varför inte? Du bor utomlands, dricker antagligen litet, tydligen talar du flera främmande språk; vad kunde saknas? Ett rekommendationsbrev! Ett sådant kunde du förvara någonstans och sedan bara komma hit och ta plats i Stolen."

"Ett rekommendationsbrev räcker inte... att sitta i Stolen kräver många andra förmågor."

"Vad säger ni herrn?" sade en åldrad man som satt på huk på träplattformen. "Vem som än skriver ett rekommendationsbrev kommer att förse dig med detaljerade instruktioner, skrivna med permanent bläck, hur du skall använda Stolen. Dessutom skulle brevet åtföljas av ett antal duktiga rådgivare och

---

⁴ Baboo Ji är ett tilltal man använder till någon som är klädd i västerländska kläder och/eller tillhör överklassen

guider tillsammans med ett antal *aids*-program. Ditt arbete skulle bara bestå i att följa instruktionerna på baksidan av rekommendationsbrevet.”

Innan jag hann svara avbröt Khalifa Shafiq, ”Baba Ji, låt Baboo känna stämningen här innan han bestämmer sig för om han vill sitta i solen eller i skuggan.”

Sedan kom han ut på gatan, öppnade sina armar och omfamnade mig. Han såg kärleksfullt på mig en stund och frågade sedan, ”När kom du?”

”I förrgår.”

”Känner du dig bra?”

”Jag är tacksam för Livet!”

Leendet djupnade kring hans ögon. Han nickade några gånger, funderade på mitt svar och sade, ”Vi har hört att du har ändrat din väg. Waleed Sahib var rasande, men jag sade till honom att om man ändrar vägen så behöver det inte nödvändigtvis innebära att man ändrar sitt mål. Du är en produkt av den här jorden, och den kommer alltid att vara din identitet, närhelst du säger någonting kommer dina ord att bära dess doft.”

”Säg mig, hur kunde du känna igen mig?”

frågade jag Khalifa.

”Baboo Ji, vad säger du! Jag har känt dig sedan den dag du föddes. Även om jag skulle bli blind och du skulle gå förbi mig skulle jag känna igen dig på ljudet av dina steg.”

Innan jag kunde säga något tog Khalifa tag i min vänstra arm och sade, ”Kom in, du kan inte ha så bråttom att vi måste stå här ute och prata.”

”Jag har inte alls bråttom. Egentligen, som alltid, kom jag hit för att bli rakad.”

Khalifa gick fram till dörren, öppnade den och jag steg in. Trettio år måste ha förflutit utanför butiken, men där inne, om tiden inte hade stått stilla så hade den bara krupit fram. Det var samma tre frisorstolar, samma gamla träsoffa vid väggen, och Khalifas rum längst bort med läderstolen. Mellan de första två stolarna var det två handfat för hårtvätt, och ovanför dem hängde de två antika guldinramade speglarna med sina tusentals minnen i sina djup. Jag undrade om jag kände till några magiska ord, som skulle kunna få alla ansikten att framträda på ytan av dessa speglar. Välkända kalendrar och posters hängde på väggarna i butiken. Men en sak

saknades, posters av Treet Blade som alltid hängde ovanför speglarna var inte där längre. På deras platser hängde en poster som föreställde ett par bildäckssulade kängor vilken påminde mig om en polisstation i Choona Mundi som var känd för att ha en jättestort bildäckssulade känga på vilken de hade skrivit "Älskling, var har du tillbringat natten".⁵ Tjuvarna ombads läsa den högt innan de pryglades för att bekänna.

Två män i stolarna tittade nyfiket på mig och Khalifa. Den första stolen var upptagen av en omfångsrik person vars huvud behandlades av en ung man, medan en ganska bräcklig man satt i den andra stolen och väntade på att Khalifa skulle komma tillbaka. Jag kände inte igen någon av de tre. Khalifa erbjöd mig sin läderstol medan han tvålade in den bräcklige mannens ansikte med raktvål.

"Jag gick ända från Choongi, men såg inte ett enda bekant ansikte," försökte jag fortsätta konversationen.

"Hur kunde du göra det? De som var äldre

---

⁵ Det är en översättning från en Punjabi sång : "chun kithey goozari uoo raat wey"

än du har tagit permanent plats på Miani Sahibs kyrkogård, din egen åldersgrupp lämnade landet med dig och barnen som vuxit upp känner du inte igen. Hur länge sedan var det som du gav dig iväg?"

"Trettiotre år."

"Då så!" Khalifa vände på huvudet och såg på mig. Hans ögon blev samtidigt överfulla av beklagande, sorg, minnen och ömhet. "Alla är borta! Några lämnade denna värld, andra lämnade landet, och resten har lämnat den här stadsdelen. Det är därför jag knappt lämnar den här butiken. Här är allting som det alltid varit, medan därute är allting nytt. Jag tycker det är så obehagligt att gå ut – främmande ansikten, obekanta människor. Jag förstår inte hur jag kunde se dig eftersom jag sällan tittar ut!"

Ansiktet på mannen i stolen var nu täckt av lödder. Khalifa öppnade rakkniven och slipade den några gånger mot läderbältet och försökte sedan med expertens hand att raka mannens ansikte med ett enda drag. Kanske, på grund av mig, var han inte helt koncentrerad, det kom en snyftning från mannen och en röd

fläck spred sig på hans kind.

"Hur kommer det sig att du är här?" sedan han bett kunden om ursäkt frågade Khalifa mig utan att vända på huvudet.

"Vad skall jag säga... kalla det en tillfällighet. Jag bedriver forskning om en dödlig sjukdom i Sverige. Jag mötte doktor Sajjad på en internationell konferens. Vi började prata och då erfor jag att samma sjukdom fanns i vår stadsdel också. Jag blev mycket chockerad men sedan tänkte jag, varför inte genomföra en undersökning på plats; jag kanske kunde hitta någon okänd ledtråd."

"Vad kallas sjukdomen?" Alla ögon såg nu på mig.

"Aids!" svarade jag.

Kunden stönade igen. Khalifa sade ingenting men hans ögon sade mig att inte prata mer. De andra två personerna visade inget intresse.

Därefter, under en tid utkämpades en regelrätt batalj mellan tystnaden, knarret från saxarna och rakknivens skrapande. Och det fortsatte till dess båda kunderna betalade sina räkningar och lämnade butiken. Plötsligt började bara naken tystnad dansa i butiken och vi betraktade den trollbundna.

"Du kan också ta lunchpaus," sade Khalifa till pojken, och han gick tyst ut.

"Det här aids har skrämt många människor här," återtog Khalifa samtalet.

"Är det verkligen så allvarligt här?"

"Det kan man säga. Egentligen förstår jag inte vårt folk. Alla vet att sjukdomen sprids genom sexuellt umgänge, men ingen säger sanningen."

Khalifas påstående var inte helt korrekt, eftersom aidsviruset inte bara sprids vid sexuellt umgänge, utan också genom varje annat medium där en sjuk människas blod överförs till en frisk människa. Ändå var jag mycket imponerad av Khalifas kunskaper. Att veta så mycket om en ny och dödlig sjukdom var en prestation för en människa som aldrig lämnade sin butik.

"Vad betydde den där kommentaren om att - ingen säger sanningen?"

"Ingen bekänner när, var och med vem de genomfört sin omoraliska akt. De här bakterierna måste ha kommit någonstans ifrån! Alla dör långsamt, inburade i sina rum. Hur de än försöker gömma sig så kommer nyheten ut

förr eller senare. Egentligen har många av de så kallade moraliskt strikta familjerna fått sina namn solkade också. Folk jag känt sedan länge bara försvann och när jag såg dem igen efter månader såg de ut som spöken." Han såg på mig med ett bekymrat, frågande uttryck i ansiktet.

"Nå, kom här, Jag kan lika väl raka dig medan vi pratar," sade han och vände stolen mot mig.

Jag reste mig, men innan jag satte mig i stolen frågade jag honom, "Varför har du hängt upp här den här affischen med kängorna?"

Khalifa skrattade högt och sade, "Ända sedan jag öppnade den här butiken var platsen reserverad för att spegla tidens tillstånd. När engelsmännen var här hade jag en poster på 7 O'clock rakblad, vid självständigheten bytte jag till Treet Blade; när Ayub Khan var vid makten bytte jag till dansande hästar, medan jag under Yahas regim hade en poster som visade ett gevär och en whiskyflaska. Därefter kom Bhutto - först satte jag upp en poster med två brinnande ljus som jag sedan bytte mot en annons för en cirkus. Så kom Zias

epok och sedan dess har jag haft dessa kängor här. Zia sprängdes i luften men hans ande jagar fortfarande det här landet och kommer att fortsätta att göra det ännu en tid. Under Benazeers och Sharifs regeringar gjorde jag mitt bästa för att få tag på några bilder av hästhandlare men hittade inte ett enda pålitligt ansikte som jag kunde visa upp här. Faktum är att den här postern med kängorna har varit ganska passande här inne."

"Passande?"

"Ja, hit kommer alla sorters människor med mängder av lustiga idéer. Under Bhuttos tid, när den personliga friheten betonades så starkt, dök det upp några tokiga människor här och menade att jag skulle genomföra andra arrangemang - de gillade inte att böja huvudet inför mig. Jag måste förklara för dem att jag inte kunde klippa dem och sedan tvätta deras hår om de skulle sitta upprätt. Mina stolar kunde böjas bara framåt eller bakåt, och det var bättre för dem att böja på huvudet än att lyfta sina ben för mig. Tack och lov förstod de betydelsen av mitt råd!"

”Men vad har kängorna⁶ med detta att göra?”

”Sedan jag placerade dem här har ingen klagat. Folk kommer in i min butik, kastar en blick på kängorna, böjer på huvudena och sitter tysta i stolarna.” Ett roat leende hängde vid Khalifas ansikte. Han tog ett steg, lade en handduk över postern och sade, ”OK, kom nu!”

När jag satte mig i stolen sjönk jag ned i gamla minnen. Djupt i stolen fanns så många omfamningar begravda av så många olika händer – Daud, Gulzar, Sikander, Yakoob, Biloo, Nunna... vi hade alla suttit i den här stolen. Dimmorna från flydda tider gjorde att mina ögon tårades.

”Vad är det du kommer ihåg, Baboo Ji?” Shafiq stod vid sidan om och såg hur gamla minnen steg och försvann i mitt ansikte. Jag nickade och log mot honom – vad annat kunde jag göra!

”Baboo Ji, hela vårt land har fått aids, mental aids!” sade han till mig efter en kort stund. ”Du sade att det var en dödlig sjukdom. Vi håller alla på att dö. En kollektiv död! Ingen har

---

⁶ I Indien och Pakistan anses det vara en stor förödmjukelse att bli slagen med en sko, särskilt om det är ens egen sko.

längre någon vän, det finns inga kamrater kvar. Det fanns en tid när vi alla vävde vackra drömmar .... det fanns förväntningar. Men nu kommer bara salt vatten att rinna från mina ögon! Hur länge kan man fortsätta bara med att drömma? De äldre hade tur, de dog. Men barnen som växer upp idag har aldrig fått något annat än lögner. Här, istället för att älska varandra blev de tillsagda att hata; i stället för sann vördnad lärdes de att genomföra falska ritualer; mänskliga känslor förkastades mot omänskliga beteenden och moralisk rättrådighet trampades på av oetiska bovar. Våra ledare börjar sin dag med att lova Gud, sedan går de och tigger gåvor från arabländer och västerländska nationer, och om de får något går det mesta rakt ned i deras egna fickor! Vår armé, vars verkliga uppgift är att tillförsäkra vårt land säkerhet, har i årtal varit inblandad i narkotikalangning och förgiftar ungdomen i hela världen. Vad annat kunde drabba vårt land utom kollektiv död?

”Så mycket bitterhet Khalifa Ji? Du brukade vara så optimistisk. För mig, liksom Gud har du alltid funnits och kommer alltid att finnas.”

”Förbanna mig inte så här. Min höga ålder är i sig ett straff. Efter vad mina ögon har sett tror jag ibland att det hade varit bättre om jag varit blind. Kände du mina söner?”

”Kände?”

”Ja, Baboo... kände! Båda två dog i aids. Jag kunde inte tänka mig att de skulle hänge sig åt sådan omoral? Nu är också deras hustrur döende. Hur kan man hjälpa andra till upplysning när det är så mycket mörker i ens eget hem? Du är expert på aids, säg mig vad jag skulle ha gjort?” Khalifa rengjorde mitt ansikte med en varm, våt handduk och började tvåla in det med en borste.

”Hur reagerar vanligt folk på aids?”

”Hur ska de reagera? Alla är oroade för sig själva. Förutom deras bröder och systrar vem annars skulle komma nära den sjuke. Till och med dessa hjälper bara motvilligt. Men jag skall säga dig en sak - jag har aldrig gjort någon skillnad.”

Jag tittade frågande på Khalifa.

”Vilka som än kommer hit så behandlar jag dem lika. Det spelar ingen roll om de tillhör arbetarklassen eller överklassen, de sitter alla i samma stol, böjer sina huvuden mot

samma kängor, och rakas av samma rakkniv. Och min rakkniv bryr sig inte om någon. Den visar sin egg närhelst den är arg. Jag kan inte säga vems blod som blandats med vems med min rakkniv!"

Khalifa Shafiq hade lagt ned borsten och slipade rakkniven mot läderbältet. Jag kände syra i min mage.

"Mannen som satt i den här stolen före mig. Hade han.... "

"Det var Adil Sahib. Egentligen en mycket aktningvärd man, men jag vet inte under vilka omständigheter han föll för dåligt sällskap. Han sjunger nästan på sista versen."

Khalifa prövade nu rakbladsknivens egg på sin tumme. Jag reste mig från stolen och tog snabbt av det skyddande förklädet. Medan han vände sig om och såg på mig var jag nästan ute ur butiken.

"Vad är det, känner du dig inte bra?" ropade han.

"Hittills!" ropade jag medan jag sprang ifrån honom. "Men om din rakkniv lyckas blanda Adils blod med mitt så skulle jag inte känna mig så bra särskilt länge," sade jag till honom som en expert på aids.

DAMM

Det var omkring klockan tre på natten. Den ädelmodiga solen spred sin behagliga värme över dalgångarna som öppnade sina våta och grönskande famnar för att ta emot de ljuvliga strålarna. I går hade det regnat hela dagen. Det var därför vi hade bestämt oss för att påbörja vår resa först sedan himlen hade släppt ifrån sig alla sina tårar och kände sig lättad. Sanningen är att i Norge är skillnaden mellan dag och natt inte särskilt väl markerad under högsommaren. Omkring Oslo drar sig solen undan bara för en kort tid ungefär klockan elva på kvällen och återvänder efter en tupplur till sin himmelska plats för att glo på det här fönstret på jorden som en besatt älskare. Antagligen, efter att ha skakat av sig sin tjocka vinterfilt var bördan av bara två eller tre timmars mörker ganska arbetsam.

Vi var på väg från Oslo mot Drammen.

Saeeds broder Rafiq hade gett oss en inbjudan bara några dagar tidigare - Om vi kände för det, skulle han, efter våra nattliga övningar i intellektuell brottnig, arrangera en grynings-

frukost med halva, puri och kikärtcurry⁷. Jag är inte övertygad om hur seriös han var med sin inbjudan, men den iver med vilken vi accepterade inbjudan övertygade honom om att vi tog den seriöst. Egentligen hade Istaqlal-ud-DinYad Sahib i natt föreslagit att det skulle räcka med bara halva och puri, och med tanke på att det inte var så mycket damm i Norge så var det inte stor idé att göra kikärtcurry eftersom det aldrig skulle smaka likadant som på Pakistans buss- eller lastbils terminaler. Men jag hade omedelbart gått emot förslaget eftersom hans vistelse i Skandinavien begränsade sig till två dagar medan jag hade bott här i trettio år; sålunda, vilken betydelse kikärtcurry än kunde ha för andra människor så var det detsamma som manna för mig.

Kustvägen från Oslo till Drammen som Saeed hade valt var cirka sextio kilometer lång. Det är en magnifikt vacker väg inhuggen av norrmännen i branterna på de väldiga bergen. Saeed, Dr Nasir, Istaqlal Sahib och jag färdades mot målet halva-puri i den rymliga bilen. Vi kände oss små, som dvärgar, intill de imponerande bergen medan på den andra sidan tjocka väggar av barrträd gjorde sitt bästa för att dölja utsikten ned mot de vackra

---

⁷ Det är en mycket omtyckt frukost i norra Indien och Pakistan.

blå vattnen nedanför, som om några främlingars blickar skulle smutsa ned deras heder. Ändå, då och då gav Datsunbilen oss glimtar av dessa blå och gröna feer som dansade mellan träden, men innan vi fick en hel bild av dem så försvann de igen. För att vara ärlig, vi kunde ha stannat bilen vid någon lämplig plats och njutit av utsikten, men den här kurragömmaleken var mer insmickrande än att stanna och stirra.

Vi hade alla kommit till Oslo för att delta i en Mushaira.⁸ Dr Nasir och jag kom från Stockholm. Saeed tillhörde Oslo och han var vår privata värd. Istaqlal-ud-Din Yad Sahib hade kommit från Faisalabad i Pakistan. Hans poesi, förutom dess lyriska njutning, innehöll också en ocean av stimulerande tankar; sålunda, långt efter applåderna under hans recitation så jagade hans bildspråk sinnena hos lyssnarna och stimulerade dem till vidare eftertanke. I sin dikt, Babary Mosque, slog han hårt mot olika egoistiska härskare utan att kritisera olika religioner och prisade i stället humanism och humanistisk etik. Hans dikt var också mycket omtyckt.

---

⁸ Mushaira är en poesiträff.

Efter mushairan inbjöds gästförfattarna till en middag. I Skandinavien hade det blivit tradition när det gällde vissa sydasiatiska föreningar att poeter från Danmark, Norge och Sverige bjöds in bara till ett kort möte, och sedan mushaira upprätthöll man inte längre kontakten med dem. I enlighet med den traditionen var inte dr Nasir eller jag inbjudna till middagen. Sålunda missade vi möjligheten att träffa poeterna från Indien och Pakistan. Men senare, när Istaqlal Sahib låtsades att han hade ett annat viktigt möte och lämnade sin värd så *rövade vi bort* honom på ett vänligt sätt. Han var också överförtjust, ty, trots hans långa resa från Pakistan, hans värd hade bjudit honom endast till en dags vistelse i Norge efter mushairan. Det var därför, när vi avslöjade våra planer att köra från Oslo till Drammen nästa morgon, som han släppte lös ett bullrande skratt.

I stället för att slösa bort natten med att sova erbjöd vi Istaqlal Sahib ett ganska rejält glas vatten i vilket vi hållt en generös mängd whisky, bara för att ge det färg. Och när den färgen lämnade vattnet och i stället manifesterade sig på Istaqlal Sahibs kinder talade vi om för honom att han skulle betrakta oss som fångar under hans

recitation till tre på morgonen. Och vilken natt det blev! Han bjöd oss att följa med honom in i hans ordvagn, lossade sin tungas tyglar och tog oss med på en oförglömlig resa med häpnadsväckande tankar och sagolika berättelser. Kvart i tre föreslog Saeed att det var på tiden att vi vilade tungorna och startade bilen.

Vi kom fram till Rafiqs restaurang strax efter halv fem. Frukosten var klar. Vi sände välsignelser till kocken, som efter nattsiftet och några få timmars sömn nu stod vid den kokande oljan. I samma ögonblick han såg oss överföll han degbullarna - han slog dem hårt några gånger, misshandlade dem under kaveln, tog dem till ett bad i den kokande oljan, tog ut dem, lät fettet rinna av och sköt dem sedan mot oss. Halva och kikärtcurry var redan serverade på bordet i heta tallrikar. Rafiq hade redan satt stora restaurangtallrikar bredvid dem. Saeed, dr Nasir och jag reste oss snabbt och fyllde våra tallrikar med halva, purier och curry och återvände sedan till våra platser. Istaqlal kom också dit. Han lade halvan på sin tallrik, tog en sked och tittade en stund på curryn, lade tillbaka skeden, vände tillbaka, plockade upp två purier och återvände till stolen

mitt emot mig.

”Hur är med dig, Yad Sahib, tycker du inte om kikärtscurry?” Dr Nasir böjde sig fram från sin stol och frågade honom.

Istaqlal var tyst en stund och sade sedan: ”Jag tycker om den, men ....” Abrupt lämnade han meningen oavslutad.

”Om du tycker att smaken inte känns familjär kan jag tillsätta litet damm, ” sade jag skämtsamt.

”Men, dammet jag tycker om är inte åtkomligt här!” Ett märkligt leende dansade på Istaqlals ansikte.

Nasir, Saeed och Rafiq hamnade i en annan diskussion.

Istaqlal och jag angrep tyst men girigt våra tallrikar. För att byta smak, blandade jag puri med halva, då och då också curryn och serverade blandningen till mina tänder. Istaqlal Sahib, till synes sjunken i djupa tankar, betraktade intensivt mitt sätt att äta. Plötsligt återkom några ord från hans dikt Babary Mosque i mitt minne, och samtidigt steg vissa skuggor från förra nattens äventyr upp i mina tankar. Helt omedvetet steg jag upp från stolen, gick in i köket, hittade en liten, djup tallrik, lade litet kikärtscurry i den , placerade den framför Istaqlal Sahib och frågade

honom, "Accepterar du den här curryn nu?"

Akut panik bröt ut i Istaqlal-ud-Din Yad Sahibs ögon men sedan han sett ömheten i mina ögon och mitt vänliga ansikte så övergick hans rädsla också i ett leende. Han nickade i samförstånd och tog en sked från tallriken.

"Tillhör du de två tusen anonyma⁹ innevånare från Layalpur¹⁰ som har bott där de senaste fyrtiosex åren och ändå är osynliga för alla andra?"

"Inte osynliga, men anonyma! Och vi har bott där mycket längre än fyrtiosex år, även om vi inte räknas någonstans idag - varken i någon folkröstning eller bland muslimerna".

"Vad är det för liv när inte ens er existens erkänns? Varför stannade ni i det där landet?" frågade jag.

"Vi har inte stannat i något land, käre Mushtaq! Vi bara håller fast vid vår moder jords bröst vars damm kommer från våra förfäders aska och från vilkas sköten vi alla är födda."

"Även om den här Jordan idag törstar efter ert blod?" "Törstar, vem törstar? Våra kroppar är

---

⁹ Enligt Ahmed Ghazalis bok Sandal Bar, sidan 109, Hindu befolkning av Faisalabadlän är ca. 6000. (Ferozesons Publishers, 1988.)

¹⁰ Faisalabads gamla namn

produkter av den jorden, och till den skall de återvända. Egentligen har Moder Jord aldrig frågat efter vårt blod, det sprids av de trångsynta människor som betraktar jorden som bara mark och gör affärer med den. Ibland sätter de upp en barriär här och en annan gång drar de en gräns där. Moder Jord är aldrig arg på sina barn, det är barnen som slåss med och mot varandra – en vinner, en annan förlorar! Vinnarna drar ibland gränser på jorden och sedan sätter de upp nya namn. Men att man byter namn betyder inte att Moder Jord har ändrats i sig, inte heller att Moder Jord gör skillnad på sina barn så att hon accepterar ett och förkastar ett annat. Det var därför, vid tiden för delningen¹¹ som många av våra äldre, på båda sidor om den politiska skiljelinjen, beslöt att stanna kvar och i stället för att bli hemlösa blev de namnlösa. Därför stängde de av den yttre världen genom att stänga dörrarna till sina hem och till sina hjärtan. I dag har miljontals människor på båda sidor om gränsen accepterat att leva ett liv i anonymitet för att kunna stanna nära sina förfäders hem. Sålunda, när vi rör oss utanför våra hus, fullgör

---

¹¹ 1947, då brittiska Indien delades i Bharat och Pakistan.

vi alla plikter mot vårt hemland, men när vi återvänder till våra hem, ja då återtar vi vår tro, våra minnen och traditioner." Istaqlal-ud-Din Yad berättade sitt livs hemlighet för mig.

"Men varför denna skillnad mellan plikter och traditioner? Varför accepterade ni inte en helt ny identitet samtidigt som ni bytte namn?"

"Mushtaq Ji, plikter läggs på en människa, medan traditioner bibehålls av tillgivenhet. Plikter uppfylls av förståndet medan traditioner upprätthålls av hjärtat. Förståndet har ganska lätt att förkasta eller acceptera nya tankar; medan de färgstarka intrycken som etsats djupt in i våra hjärtan, de bara försvagas lite under tidens gång - de försvinner aldrig helt. När det gäller att byta identitet med ett nytt namn så är namnbytet för flertalet människor var som helst bara en världslig och laglig identitet, det medför inget andligt värde. Bara ett utvalt namn, ibland, kan också avslöja en människas innersta känslor. Man skall komma ihåg att vi genom våra världsliga namn har skaffat oss ett slags skyddande täcke, men däremot inte ändrat våra sanna jag. Sålunda, genom att äta halva och puri från samma tallrik följer vi det sätt man äter i vår nuvarande stat, men den gamla traditionen i det här landet säger att man inte äter

stekta rätter och curryrätter från samma tallrik.”

”Spelar det någon roll hur dammiga alla dessa plikter och traditioner blivit?” Jag kunde inte avhålla mig från att ställa frågan.

”Om en människa vördar sitt hem är även dess damm helgat; annars kunde man om det var nödvändigt leva var som helst!”

Istaqlal-ud-Din Yad, en vagabondson av Moder Jord, slog mig med sina ord, medan han tog en sked av curryn från sin tallrik.

STOLEN

Dörren öppnades på glänt när jag ringde på dörrklockan en andra gång. Till att börja med var hennes ögon bara nyfikna, men sedan hon lyssnat på mina ord övergick nyfikenheten i förvåning, sedan tvivel och till slut spontan glädje på ett sådant sätt som om en besvärad, plågad hustru just fått ett meddelande om att hennes man dött och att den avlidne inte bara lämnat en stor livförsäkring efter sig utan också rekommenderat sin sekreterares personliga tjänster.

"Är det sant?"

"Ja", blev mitt korta svar.

Lite glädje sipprade ut från hennes ögon och efter att ha skänkt en svag rodnad till hennes kinder spred sig glädjen också till hennes mun. Sedan öppnade hon sina rosa kronblad och visade mig en uppsättning av gnistrande vita pärlor.

"Du är Jamilas ...." Efter att känt igen mig sade hon det, och då hörde vi en mans röst, "Vem är det?"

"Han, han är här", sade hon och gick in.

Det tog en liten stund innan en äldre man med tre pennor i skjortfickan och fyra tänder i sin mun kom emot mig ganska entusiastiskt.

"Ser man på, vi visste att ni skulle komma en vacker dag."

"Jag ber om ursäkt om ni har fått vänta", sade jag och försökte lägga till några värmande ord innan hans entusiasm svalnade eftersom han hade fått vänta.

"Det spelar ingen roll, min son, det spelar inte alls någon roll. Jag visste att den dagen inte var långt borta när det skulle ringa också i vårt hus. Men varför står ni där, kom in!" Han öppnade dörren och bjöd mig att stiga in.

Jag steg in på gårdsplanen. Det var fortfarande några vattenfläckar på det nytvättade golvet. Det stod ett par jasminbuskar i ett hörn och de fyllde atmosfären med sin doft. Jag tänkte ställa väskan på golvet när den gamle mannen sade: "Det är bäst att ni går rakt in."

"Dotter! Visa honom vägen till stora rummet. Jag kommer snart".

Utan att säga något drog hon med mig med sitt leende. Jag gick över gården och följde henne till rummet.

Stora rummet var ganska stort, åtminstone fyrtio kvadratmeter! Tre av rummets väggar hade stora fönster. Alla tre fönster var försedda med fina metallnät, som, utan att skymma sikten, hindrade

moskiter och andra insekter från att komma in. Bakom de vita gardinerna kunde jag se skjutluckor. Med andra ord; på kvällen kunde varje vindpust röra sig fritt genom rummet medan nyfikna insekter bara kunde kika in, och om regnet någon gång skulle vara ovänligt, så kunde det endast banka huvudet mot de stängda dörrarna! På den fjärde väggen, mellan två hängande svärd, satt ett värdigt porträtt av ett mycket allvarligt ansikte som stirrade på mig. Genom att snabbt byta fot vände jag ryggen mot det. En stor hörnsoffa bredde ut sina armar längs två av rummets väggar som om den väntade på gästerna. Ett runt valnötsbord stod stadigt på mattan mitt i rummet, medan fyra bokhyllor visade sitt ointresse för en olärd människa som jag. Mellan bokhyllorna stod en byrå på vilken pennor, papper och annan utrustning var prydligt arrangerad. Men jag såg ingen stol i rummet.

"Var vill ni jag skall sätta kontakten?" frågade jag och såg rakt in i hennes ögon.

"Jag vet inte", sa hon rodnande, "Jag är ganska oerfaren när det gäller sådana saker. Jag skall ropa på min..."

"Du behöver inte ropa på mig, här är jag." Hennes far steg in i rummet och vände sig mot mig.

"Min herre, innan vi gör något praktiskt måste vi klara ut en del saker."

"Varsågod", svarade jag med ett leende.

"Vem rekommenderade er att komma hit?"

"Va?"

"Någon måste ha visat er vägen hit. Var det Ansari Sahib, Faridi Sahib eller Khan Baba?"

"Nej, ingen har rekommenderat mig att gå hit. Egentligen...."

"Vad händer då? Har vi fått drickbart vatten igen? Låt oss tala öppet så det inte blir några missförstånd när vi skall göra upp."

"Det finns inget att göra upp om. Nu...."

"Hur är det möjligt? I det här landet kostar det minst hundra rupee att skaka hand med en ordonnans åt en inflytelserik tjänsteman, och om man vill köpa ut en domare i högsta domstolen så måste det vara en blank check som är signerad - beloppet fyller domaren i och hur stort det blir beror på hur mycket han tycker lagöverträdelsen är värd. Ju högre rang en officiell tjänsteman har, desto högre blir summorna för hans korrupsion och förfall! Och du vill få mig att tro att du kommit hit efter att ha druckit ett glas ren ärlighet?"

Jag såg hjälplöst på henne och bad med mina ögon att hon skulle avbryta honom. Medlidande

och ofog växlade i hennes ansikte – medlidandet vann.

”Pappa, det måste finnas några hedervärda¹² människor kvar i världen, om ....”

”Naturligtvis .... i den här världen... jag pratade om det här landet där en person kan kallas hedervärd bara till namnet, men om du ser vad han gör så kan han stoppa ett ånglokomotiv i sin ficka och när han drar ut handen ur fickan så har den offentligt ägda maskinen omvandlats till en privat guldring.”

Tre pennor och fyra tänder granskade mig misstänksamt en stund och tillade sedan, ”Jag blir rädd när jag möter människor som ser ärliga ut. Min herre, när priset väl är satt så vet man åtminstone hur mycket man förlorar på att få tag i något. Du står här som en budbärare om fred; vad skulle vi kunna göra om det visade sig att du är en djävulens lärjunge!”

”Ursäkta mig, men jag har faktiskt inget annat bevis med mig,” sade jag förargat till honom, plockade upp min väska och gick mot dörren.

”Vänta lite, vänta! Du har kommit efter en så lång väntan, varför har du så bråttom iväg? Jag

---

¹² I den här historien på urdu används ordet Sharif. Sharif betyder hedervärd

försökte bara rensa luften för att undvika senare komplikationer." Misstänksamheten i hans ögon hade bytts ut mot egennytta. Så frågade han sin dotter, "Vad sade han till dig?"

"Han frågade mig var han skulle sätta kontakten", svarade hon med sänkta ögonlock. Helt omedvetet tittade jag på hennes käre fars fötter

Till min lättnad, och troligen till hans besvikelse, såg jag att han bar endast tunna tofflor. Och jag tyckte om när han, medveten om den känsliga situationen, sade, "Är det något du vill fråga oss om? Du är experten, ge oss ditt förslag så skall vi fundera på det."

"Är jag den förste som kommit till ert hus för att ordna anslutningen, eller har det varit någon annan här före mig?"

"Det här är vårt hem, men huset är inte vårt", rättade mig den gamle mannen, "Nej, ingen har varit här före dig, ändå har vi väntat ett tag nu. Du är den första person som kommit hit med det syftet."

Jag undersökte väggarna och hittade några anslutningar vid entrédörren. Jag ville inspektera dem litet noggrannare och därför frågade jag, "Kan jag få något att sitta på här?"

"Va?"

"Har ni någon stol?" förklarade jag.

"Nej, vi har ingen stol i vårt hem" sa han abrupt till mig.

"Varför inte?" frågade jag lika abrupt.

"Det är ganska riskabelt att ha en stol. Om någon kommer på besök och slår sig ned på stolen och sedan vägrar att resa på sig, vad kan man göra?"

"Och hur är det med den här stora soffan?" frågade jag.

"En soffa är aldrig något problem. Om en illasinnad människa inte vill resa på sig så finns det alltid gott om plats att sitta bredvid honom. Så är det." Den gamle mannen såg ut som visheten själv, men jag fattade ingenting.

Han såg hur perplex jag blev och sade, "Käre pojke, ta det inte personligt, men vi har haft sådana bittra erfarenheter av stolar att vi bestämde oss för att bränna dem alla." Sedan gick han till fönstren på framsidan och såg efter att ingen tjuvlyssnade. När han kände sig säker tillade han "Ser du den stora herrgården mitt emot, där bor en kär dam som stod oss ganska nära. För några år sedan valde vi henne för att leda en stor samhällelig organisation. En gång när det var problem bjöd hon in den yngre sonen till Chief Abraham som president. Hur skall jag

förklara det här? När han en gång hade satt sig i presidentens stol var det omöjligt för organisationerna att få honom att lämna den. Dessutom stöttades han av den största gangsterorganisationen i landet. Till slut kom en ännu större företrädare för gangstrarna och tvingade honom att avgå. Hon, den kära damen, var redan mentalt mycket störd, eftersom för några år sedan, så var hennes faders stol beslagtagen av ledaren för samma gäng. Den ledaren var också en tyrann. Han tog inte bara upp stolen utan också, efter något slags löjlig uppvisning, fick den utsedda ledaren och innehavaren av stolen dödad av sina egna gängmedlemmar och sedan skyllde han avrättningen på en narkoman, att denne hade dragit i snöret. Till och med den chefen sprängdes iväg från stolen efter en febril, explosiv aktivitet av sitt eget band på en mycket hög nivå. Det var tydligt att allt detta fick en demoraliserande effekt på hennes förstånd. Hon återhämtade sig aldrig från det sätt på vilket hennes far lämnade platsen. Hon beter sig alltid som om hon betraktar sig själv som ofullkomlig och ineffektiv om hon inte kan rentvå sin faders namn från alla anklagelser som radades upp mot honom. Vi tycker synd om henne - jag har hört att hon, när

hon studerade, hade ett öppet sinne och en begåvad mun, men nu är hon bara en skugga av sitt forna jag som undviker ljuset och gömmer sig i mörka gränder. Man säger att hon är osams med sin familj och de vill inte ha med henne i sin klan. Hela deras liv kretsar kring stolen. Ibland verkar det som om alltihopa är en enda show, och att vi bara är åskådare som får den underhållning manipulatorerna tycker är lämplig. Det är möjligt att hennes faders död påverkade henne så mycket att en del av hennes förstånd skadades permanent eller att hon sprang in i en dålig relation till någon penningstark skummis som nu har någon slags hållhake på henne. Det är också möjligt att samma gamla gangsterarme fortfarande har inflytande över henne. Vad nu än orsaken är så är de här omgivningarna inte fredliga, och allt detta på grund av en stol! En stol som var avsedd för människor som kunde leda det här landet till framgång, och inte skulle bli ett föremål som skulle betraktas som privat egendom av vissa familjer.”

Jag stod där utan att veta vare sig ut eller in. Jag kände mig ganska illa till mods eftersom jag inte förstod vad allt detta hade med mig att göra.

Hon måste ha känt mitt obehag, och sade till sin

far, "Pappa, varför berättar du allt det här för honom. Han har just bett om en sittplats för att kunna genomföra sitt uppdrag. Vilket intresse kan han ha av hur distingerad vår kära dam har varit, och att hennes enda syfte nu i livet är att återfå den där stolen. Varför avslöjar du ditt personliga liv till en ...."

"Vem annars skulle jag tala med? Allt jag bär på i mitt hjärta måste komma ut någon gång. Och i vårt samhälle kan en man gråta fritt bara vid två tillfällen - ute i det fria tillsammans med molnen när de faller sina tårar eller framför en främling! Försök dela en sorg med en släkting och du kommer att få ett halvt dussin sorger tillbaka."

Den gamle mannen tittade på mig som om han just hade vaknat upp från en dröm. "Förlåt mig, jag vet inte varför min tunga slant idag, vanligen brukar jag ha kontroll över den. Egentligen påminde du mig om den tid när jag kom till det här landet med en sådan väska som du har. Då verkade det här nyfödda landet så fullt av löften. Men tiden visade att gräset i grannens gräsmatta såg rent och snyggt ut bara på avstånd. En närmare granskning avslöjade att det i gräset fanns fullt av ogräs som regelbundet måste avlägsnas; annars skulle det snart ersätta gräset och

förändra fältet till något ogästvänligt. Vi gjorde misstaget att medan destruktiva människor satte upp taggiga buskar runt omkring oss så vilade vi i skuggan av ett fåtal stora träd och drömde om ett behagligt liv. Vi skulle ha ryckt upp denna skadliga växtlighet och sedan, i stället, planterat fruktbarande och blommande träd. I varje fall, efter mycket möda och besvär när jag äntligen kunde etablera en kontakt så svek mig lyckan och förbindelsen bröts genom döden. Ända sedan dess har vår dotter och jag levt för oss själva. Därför, när hon idag talade om att du frågade henne var kontakten skulle sitta så fick mitt humör kortslutning. Jag kände det som om min säkring skulle brinna. Faktum är att jag vid min ålder borde vara redo att kunna visa en hantverkare den rätta platsen för anslutningen. Dessutom, ända sedan folk började resa fram och tillbaka till Mellanöstern har nya förbindelser lagts in i nästan alla hus. Tydligen måste vår tur komma en dag, och om vi kunde genomföra det hela lagligt, vad kunde vi mer önska oss?"

Med sitt lillfinger masserade han långsamt sin panna, tog ett djupt andetag och frågade mig, "Har du bestämt dig?"

"Jag bestämde mig för länge sedan. Det var

därför jag bad om en stol för att göra det jag måste för att upprätta förbindelsen.”

Ett svagt leende lekte i hans ansikte när han sade, ”Min son, för att sätta upp en sådan här kontakt skulle du inte ha kommit ensam. Det är ett ansvarsfullt uppdrag. Jag tycker du verkar litet naiv. Du skulle be några erfarna människor att följa med som kan råda dig sedan du bestämt var anslutningen skall sitta, men innan du sätter upp kontakten; vilka ledningar måste dras och hur du ska ansluta dem. När vi är överens och har skrivit på kontraktet kan du fortsätta och sätta in proppen.”

I stället för att blanda mig in i vidare nonsens med honom tog jag upp min väska och gick mot utgången. Hon kom efter mig, och när vi gick ut genom ytterdörren sade hon, ”Glöm inte att komma tillbaka snart. Jag har väntat länge nog på uppsättningen av den här proppen, och det är på tiden att det ringer i mitt hem. Dessutom, när du kommer tillbaka kommer det att stå en stol och vänta på dig!”

HÄGRING

Under sommarledigheten var parken vid Norr Mälarstrand vårt favorittillhåll. Vi kunde sitta eller ligga där i timmar och titta på stadshuset tvärs över sjön. På det avståndet var det inte så mycket äventyr i byggnaden; men dess omgivning av grått vatten var en perfekt bakgrund till svärmen av bara och varma bröst på den gröna gräsmattan, exponerade för den värmande solen av hundratals lokala och turistflickor, för vindens lugna massage och för en nyans av brunt av solens strålknippen.

Allt detta erbjöd en sådan himmelsk atmosfär att närhelst Haji Sahib besökte Sverige så ville han locka oss med dit ganska tidigt: "Pojkar, vi bör vara där tidigt för att dra fördel av morgonens dagg och grönskan som är så välgörande för oss. Senare är här alltid en massa främmande, motbjudande människor vilka inte känns bra att se. Med *motbjudande* menade han de där långa atletiska svenskarna som glatt satt tillsammans med sina flickvänner eller fruar, men som verkade som vassa taggar i vägen för alla andra män på smygjakt. Om det här hade varit på *den store hövdingens* tid skulle han ha skickat iväg alla

dessa unga män till något heligt krig, och efter att tillfälligt ha ställt in bröllopsceremonin, förklarat Rålabshovsparken som sitt harem. Men det här svenska samhället hade kommit långt från den sexuella hungern där bara skymten av en åtrådd kvinna bakom en gardin ansågs så vulkaniskt upphetsande att åskådaren inte hade annat val än att rusa hem och frigöra sin lava! Här, när man accepterade det grundläggande påståendet att, det är mitt hjärta, min kropp och därför mitt val, var bara den en attraktiv partner som accepterades både i själ och i hjärta. Å andra sidan, i Haji Sahibs land berättade man uppdiktade historier om en given himmel och ett antal lagar som legitimerade legala våldtäkter av otaliga lydiga, skygga flickor av fullständiga främlingar under bröllopsnatten.

Självt höll Haji benhårt på att han inte kom till parken för att mätta sina ögon, men för att lugna sitt hjärta – de rundade, skälvande paren av bröst påminde honom om marmorkupolen i Taj Mahal. Medan vi alltid misstänkte att han satt där med ögonen slutna för att fantisera om alla de vackra kvinnor som skulle tilldelas honom i paradiset eftersom han hade avstått från de här njutningarna på jorden.

Haji Sahib hade kommit till Sverige för att

besöka sin nyskilde son efter sin hjärtoperation.

”Jag har hört en massa om de här skamlösa människorna, så jag tyckte jag skulle ta en titt på dem innan jag når slutet på min resa.” Det var så han hade presenterat sig för oss. Han var en ganska märklig man – det tjocka skägget i hans ansikte gav honom en slags ålderdomlig elegans; ändå gav glimten i hans ögon honom en ungdomlig uppsyn. Det var inte lätt att avgöra om det var en playboy som gömde sig bakom en mask av hår, eller en äldre man som fortfarande närde sina önskningar från yngre dagar!

Ändå var det ingen tvekan om att han, efter att visuellt ha blivit bekant med dessa skamlösa människor, gjorde sitt bästa för att fördröja sin sista resa och förlänga tiden för sina iakttagelser. Sålunda följde han noggrant sin läkares föreskrifter – sov bra, följde sin diet, tog medicinerna när han skulle, och för luftombytet kom han till Sverige i juni. I Sverige säger man av tradition att när träden börjar klä sig och flickorna klär av sig, är det maj; i juni täcks träden av grönska medan flickorna ligger nakna; i juli är det mindre varm sand men mer av hett kött vid sjöar och vid hav; och i augusti börjar både löv och kroppar färgas kopparbrunt. Men allt detta är sant bara om den

mäktiga solen går med på att besöka dem under dessa månader; annars blickar stugsittare och fruktlösa träd avundsjukt på fåglar och flygplan som bär deras vänner mot avlägsna, soligare platser.

Det var en av de där soliga dagarna den så kallade Skaparen av detta universum skulle ha velat överge himlen och alla de som satt där uppe och bad och tiggde om Hans nåd; och i stället fara ned till jorden för att vara bland dem som sitter där, helt utsatta för hans noggranna undersökning, med utmanande blickar. En sådan sagolik variation av hans skapelse satt och låg runt omkring oss att bönsens ord: "O' Gud låt där bli en sandstorm som hemsöker alla vävmaskiner i världen; eller, åtminstone, skänk manna uppå arbetarna vid dessa maskiner och ge dem mod till en långvarig strejk", hela tiden var på våra läppar! Till och med Haji Sahib, som vanligen höll sin tros båt flytande i den här oceanen av nakenhet med sina ohämmade slag av svammel på de böljande vågorna av dessa nakna kroppar lutade mer åt att prisa Gud än att klandra Djävulen. Bara Waseem var på dåligt humör. När vi insisterade berättade han att han gått in i en djup depression efter förra kvällens lysande avslutning av de olympiska spelen.

”Den här gången hade vi inte en enda idrottsman som kvalificerade sig ens till uttagningslopp! Länder som bara har fyra eller fem miljoner invånare hade sänt mer än två hundra deltagare, och vi som har hundratrettio miljoner sände trettio personer av vilka knappt fjorton var tävlande och resten åskådare som såg ut som en hopar sörjande bakom den gröna flaggan.”

”Käre Waseem, kanske det någon gång blir tävlingar enligt våra traditioner, och då kanske du kan bli stolt över våra prestationer.” sade Arshad Jamal med sin resonanta röst.

”Vilka är de tävlingarna?” frågade jag ängsligt.

”Tävlingar där man visar sin rygg, eller kryper på knäna framför andra. Sain! Vi har varit bäst i sådana tävlingar i århundraden. Har du någonsin noga studerat våra storvuxna, stålbröstade män? Deras blotta närvaro framkallar fruktan hos andra, men i samma ögonblick någon dyker upp med en piska står de där med svansarna mellan benen. De är så lydiga mot sina herrar att de på kommando gör vilka avskyvärdheter som helst. Och det spelar ingen roll om deras offer kommer från andra håll, eller är en av deras egna; en enkel blick och de skulle anfalla vilken människa som helst, särskilt någon av sitt eget

folk. Och vet du varför det är så?" Jag hade aldrig sett Arshad på det humöret. Raseriet stod som fradga kring hans mun.

"Varför?" viskade jag ivrigt.

"Avsaknaden av mänsklig värdighet och självständighet! Hela vårt land är en enda förnekelse. Vi tycker att den mark som ger oss mat är mindre värd än en torr, ofruktbar öken; skötet som bär oss tillskriver vi någon som vi degraderar till en andra klassens varelse och krönikorna över vår kultur deklarerar vi som falska gentemot främmande myter. Vad vi borde ha gjort var att gödsla det här landet som ger oss näring med kärlek, vörda det sköte som bär oss till världen, och stödja de positiva element i vår kultur som fortfarande bildar ryggraden i vårt kulturarv. För människor som anser att vår ungdom är lägre stående än djur, och som inte, för sitt eget nöje, avstår från att låta ungdomen trampas av deras kameler, tvingar våra döttrar att bli deras älskarinnor och behandlar våra unga män sämre än antikens slavar; vi är villiga att offra hela städer bara för att skydda några hus som tillhör dem, och offra mängder av våra söner för att rädda livet på våra exploatörer, då, säg mig, för vilket land, och för vilken flagga skall vår

ungdom tävla mot andra? De måste ha något som ingjuter uppskattning i dem så att de skall kunna hålla sina huvuden högt! Vi...”

”Arshad, vad är det med dig? Titta till höger och till vänster!

Vi sitter i Edens lustgård; Varför denna hjärtesorg?”

”Sain Ji, som tittar på denna Edens lustgård får mitt hjärta att värka! Nej, inte den här trädgården som sådan, men tanken på att den inte finns i vårt samhälle. Du vet, samma kvinnor som ligger här finns i vår trädgård också, men vi tvingar dem att täcka sig från huvud till fot, och så ligger de här nakna, helt utan rädsla; och varje despot som anser det vara hans gudomliga rätt att behandla dem illa där borta har inte ens mod att tala till dem högljutt här. Vår store Amir-ul-Momenin¹³ gick, efter att ha beslöjat alla dessa naturens mirakel i vårt land, omkring med en tiggarskål och satt vid Margaret Thatchers fötter, hon som kallades för järnladyn, och bad om allmosor och rester från överblivna vapen. Jag skall berätta för er varför dessa överlägsna män som tvingar våra kvinnor på knä, själva knäböjer framför västerländska kvinnor, vore det så en

---

¹³ Plikttrognas ledare. En titel som Zia ul Haq var given av religiösa i Pakistan

kontorist eller en premiärminister. Anledningen är, att här är skillnaden mellan man och kvinna mer eller mindre begränsad till sängen; utanför den tillhör de en nation med nio miljoner oberoende individer som, trots deras låga antal, äger den tredje största landytan i Västeuropa. Och de strävar alla att se efter varandra på ett välorganiserat sätt. Jag påstår inte att detta samhälle har nått total mänsklig jämlikhet; men de går inte bara i den riktningen, de är väldigt nära. Emellertid hittar man rasister och bråkstakar också här. De statliga tjänstemännen betraktas inte som härskare eller styresmän här, utan som stats-tjänstemän. Våra skitstövlar till styresmän är avkommor till de förrädare som gick samman med de främmande ockupanterna mot det egna folket. Människor som stolt brukade säga "Yes Sir", "No My Lord", "Yes Madam", "His excellency" och "My Honour" och som i gengäld för sin servilitet tilldelades titlar som Khan Bahadur, Jageerdar Sahib och Sain Wadeera, är egentligen bedragare som försvurit sig till mot folket. Människor som varit med om högförräderi i sin historia, hur kan de bli ärligt arbetande förkämpar för mänskligheten?"

Därefter blev det tyst för en stund. När Arshad

Jamals agitation avtog något sade han till Waseem, "Käre Waseem! Man säger att om en pojke föds hos eunuckerna så trampar de honom till döds".

"De kysser honom till döds" rättade jag omedelbart Arshad. "Nej, Sain Ji, det är sant för fysiskt avvikande och överexalterade eunucker. Jag talade om ett land vars invånare uppträder normalt men vilka är intellektuellt kastrerade."

"Du är väldig hård i din anklagelse", Haji Sahib försökte återta sin uppmärksamhet från olika attraktiva utsikter och såg på Arshad.

"Och varför inte? Hur många nationer fick självständighet efter andra världskriget? Kasta en blick på den nutida historien... Bharat, Kina, Israel, Indonesien, Sri Lanka, Malaysia, Singapore, Burma, Korea och Vietnam, de är alla asiatiska länder och fick självständighet tillsammans med oss eller strax efteråt. Idag är dessa länder långt före oss vad gäller industri och ekonomi. De har olika religioner, språk och kulturer; men de har en sak gemensamt - de arbetade själva för sin självständighet, kämpade för den och fick ett land. Det är därför de är stolta över sitt land, sitt språk och sin kultur, nationalitet och de uppskattar dem mycket. Ingen advokat från Bombay slogs för

dem; inte heller dog någon martyr från de Östra Provinserna, Bihar eller Punjab! I vårt fall talade andra för oss, kämpade och dog. Vi tände lampan av vår historia från andra människors brinnande hus, där i stället för olja blod från miljoner oskyldiga själar brändes; och utan att riskera sina egna liv eller sitt skinn så hade värdarna, jordägarna och cheferna i vårt land plötsligt den femte eller sjätte största församlingen av dummerjösar i världen under sin kontroll. De använde mullarna för att angripa folkets kollektiva intellekt och efter att ha tagit dessa människor på omvägar längs de slingriga stigarna i de forna legenderna förvrängde deras vision och förvandlade dem till bara dragdjur. Haji Sahib! Vi kämpade för detta land för att bygga en fristad där muslimer inte längre skulle bli förföljda eller anklagade. Vi skall följa lagen av den mest Barmhärtige och mest Vålvillige¹⁴, och i stället för kast och klass skall det vara mänsklig jämlikhet. Det skapades inte för de skurkar som, gömda bakom khakiuniformer eller långa skägg, skulle kunna misshandla envar i Islams namn. Säg mig! Du kommer hit och sitter här dagligen bland dessa nästan nakna kvinnor; har du någonsin sett någon misshandlad eller

---

¹⁴ Två namn för Allah.

våldtagen? I motsats till detta, är alla våra kvinnor, vare sig de är klädda i en burqa eller höljda i en slöja, våldtagna och förföljda för varje steg de tar av lustfyllda ögon i vårt samhälle. Så min fråga är: Var finns skamlösheten och vulgariteten, här eller där?"

Haji Sahib, vars uppmärksamhet var mer riktad mot den nakna huden än mot Arshads utbrott blev ganska skakad över denna direkta fråga. Han strök sitt skägg en stund och sade: "Arshad, medan du släpper ut din ånga förbisåg du en viktig sak: Alla dessa spel och tävlingar är tidsfördriv för de rika länderna, de kan äga rum i en stad i USA eller på en strand i Sverige. Du har förklarat att det är en mänsklig rättighet att få klä av sig på stranden. Längtan efter nakenhet och känslan av personlig självständighet är två olika saker. För våra kvinnor är personlig frihet inte samma sak som personlig nakenhet. Faktum är, att trots likheter i kroppen, så är kvinnorna i öst och väst, rent intellektuellt, två helt olika varelser. Att betrakta dem som lika är bara en hägring som ...."

Arshad klippte av Haji abrupt och sade, "Du undviker problemet. Jag predikar inte för nakenhet. Jag insisterar att vi skall ha valfrihet att dela vår kropp, själ, arbete och kärlek. Du är

kanske inte medveten om att det du anser vara längtan efter nakenhet egentligen är ett naturligt behov för svenskarna. I detta kalla isiga land får man knappt två månader av så varmt solsken att det går att sitta i det. Och det spelar ingen roll inför vilken Gud vi bugar, alla kunniga människor vet att våra liv beror på solen. Allt i vår värld växer och bär frukt tack vare solenergin. De som bor i de här kalla länderna måste solbada för att bibehålla eller förbättra sin hälsa, annars kommer deras immunförsvar...”

Arshad stannade plötsligt upp mitt i meningen. Hajis blick var riktad någon annanstans. Vår nyfikenhet avslöjade att han stirrade på två levande bronsstatyer – två flickor vilka, medan de talade med varandra, hittade vägen genom virrhåret av kroppar på gräset och kom gående mot oss. En pojke intill oss ropade på dem och de vände mot honom. När de kom fram satte de sina väskor på gräset, tog ut två handdukar och bredde ut dem. En av dem satte sig ner direkt, medan den andra först tog av sig sina jeans, sedan befriade sin kropp från blus och bh och till sist gav sig själv ett rikt bad av frisk luft. Jag är inte säker på om det var hennes bröstvårtor eller hennes kroppshetta som gjorde att det kändes som om solen duckade litet.

Så kom en liten skojfrisk vindpust och vände hörnet på hennes handduk. När hon böjde sig ned för att rätta till den mötte hennes ögon Haji Sahibs. Ett barnsligt charmerande leende öppnade sig i hennes ansikte och hon sade på svenska, "Hej, farfar!" Efter några ögonblick av hesitation kom ett likadant leende över Haji Sahibs ansikte och han nickade till henne. Flickan lade sig ned vid sidan av sina vänner.

"Haji Ji, vem är den där solblomman?" slapp det ur Arshads mun.

Haji tvekade en stund och svarade sedan, "Idag är hon dotter till min före detta svärdotter... hon bor med henne."

"Dotter till din före detta svärdotter? Hade Margaret ett barn från ett tidigare äktenskap?" fortsatte Arshad.

"Nej!" blev det korta svaret.

"Då så, när blir den här dottern till din före detta svärdotter dotter till din son och din sondotter?"

"Närhelst hon kommer hem till oss och bär österländska kläder tillsammans med en lång schal." Hajis svar var knappt hörbart.

HEDER*

Den gamla damen var omkring femtio år gammal; men hon var så mager att det verkade som om hungern hade ätit henne inifrån, under flera decennier. Hennes överkropp var täckt med ett fläckigt, en gång vitt, lakan; medan underkroppen bar på en ganska sliten och trasig, grön kort omlottkjol på vilken man fortfarande kunde se fläckar av intorkat brunrött blod här och där. Medan hon drev omkring stannade hon plötsligt upp när hon såg en hög med fruktskal framför Riksbankens kontor. Efter att ha tvekat några ögonblick gick hon rakt fram till högen och började söka igenom den. När hon hastigt böjde sig ned på det sättet blottades hennes rumpa helt.

En indignerad passerande sade, "Vad är det för fel på dig kvinna, skäms du inte? Har du inte två rupees till nål och tråd för att åtminstone reparera din kjol?"

"Jag hade det, herrn! Men för att minska landets bördor donerade jag dem till vår regering till deras 'Betala skulderna, rädda landet' projekt."

"Det var ju snällt, men du skulle ha sett till din heder först."

"Vadå sett till? Jag har inte något att se till i

hela världen!¹⁵ Hela dagarna vandrar jag genom kvarter med pampiga villor och känner mig hänförd. Jag har också hört att våra rika har köpt fina villor utomlands för vår uppskattning. En promenad över Kebab Torget fyller totalt mitt dagliga behov av aromatiska dofter. Om ni bara visste hur alla dessa vackra kläder längtar efter att få vidröra min kropp när jag vandrar genom Anarkali Basar! Och att vila en halvtimme utanför den grönskande Jinnah Garden och dess ymniga vegetation fyller mina ögon med välgörande grönska. Dessutom, varför skulle jag, som har två ubåtar, dussintals krigsfartyg, flera hundra jetplan, tusentals stridsvagnar och mer än en halv miljon välbyggda soldater för att försvara mig, bry mig om att min heder dras i smutsen?”

Därefter, för att försöka lugna sin rebelliska mage, böjde hon sig ned igen för att leta efter överblivet fruktkött i högen av fruktskal.

Hennes nakna stjärt fick ögonen att tåras på

---

¹⁵ Efter ett punjabiordspråk:

Naket är vårt huvud, vårt arsle är bart
Ändå är vi de bästa i hela världen

(Uttoñ thulyoñ nungay aañ
Jehan koloañ chungay aañ.)

några av hennes välgörare, resten av världen
fortsatte att skratta åt spektaklet!

ETT PAR SVARTA SKOR

Torsdag, 17 november, 1994, kl. 09:10. Birger Jarlsgatan – Kungstensgatan

Det blixtrande blå skenet fångade min blick först. Det är en ambulans eller en polisbil! tänkte jag medan jag svängde in taxin på Rådmansgatan för att hämta min passagerare vid Hotel Birger Jarl. Ändå fortsatte någonting att oro mig – alltför många blinkande ljus hade ertsats fast på mina näthinnor.

Jag fann ingen väntande passagerare utanför hotellet. Jag väntade, en kortare stund än brukligt, och fortsatte därefter ner till Kungstensgatan, mot de blixtrande lamporna. Jag såg tre polismän, två polisbilar och en ambulans när jag nalkades platsen på vilken ett fåtal åskådare hade samlats och tittade på ett par bårar på marken. När jag kom närmare tittade jag åter på polismännen och ambulanspersonalen; de gjorde ingenting. De bara stod där och stirrade blankt ut i intet – som om de inte vore där! Hypnotiserad av havet av blinkande lampor, paralyserade tjänstemän och den bedövade samlingen av åskådare, körde jag in på Birger Jarlsgatan och stannade bakom en SL-

buss som blockerade vägen.

Då såg jag cykeln och en liten attachéväska som låg som övergiven på trottoaren, den snedparkerade lilla gröna bilen och den stora bussen några meter längre bort. Bussens blinkande varningslampor var påslagna. Där, mellan två polisbilar, ambulansen, cykeln, den gröna bilen och bussen, låg orsaken till varför allt hade stått så stilla. Det var nu inget någon längre kunde göra något åt! Den ena båren var tom men på den andra täckte en ljusbrun filt något som oåterkalleligt refererade till döden, som vittnade om ett "Jag är" som blivit till ett "Han var". Han var utan tvekan död tänkte jag, trots att nästan hela hans kropp var täckt av filten - förutom ett par svarta skor, som pekade rakt uppåt. Intill andra sidan av båren, där huvudet fanns, syntes bara en röd pöl på asfalten och några centimeter längre bort låg en liten vit och skär massa som jag först trodde var spyor, men sen förstod, var hjärnsubstans med fläckar av blod.

Jag kände varken igen cykeln eller väskan; bara ett fåtal av mina bekanta cyklar, men ändå kände jag hur det sved i mitt huvud. SL-bussen framför mig hade redan försvunnit medan jag fortsatt att krypköra. Oj! Vad jag önskade att en vindpust

skulle ha lyft filten endast en enda sekund och låtit mig fånga en blick av någonting igenkännbart! Jag behövde en indikation – hans ansikte, hårfärg ... vad som helst – på att jag inte var bekant med honom. Då kom jag på anledningen till mitt obehag: nästan alla jag känner har liknande svarta skor som det par som stack ut ur filten på bären, vilket samtidigt var det enda säkra vittnesmålet om att det var en människa som låg under filten.

Jag vet inte hur länge jag uppehöll mig på platsen. Det kunde inte ha varit särskilt länge, men det kändes som en evighet. Det var först polismannens blick som fick mig att fortsätta. Han sa egentligen ingenting. Jag antar att min ångest satt som fastklistrat på mitt ansikte. Vi hade bara blint stirrat på varandra ett tag, sen åkte jag därifrån.

Tiden gick långsamt. Radio Stockholm varnade trafikanterna i sin trafikrapport och föreslog dem att undvika Birger Jarlsgatan. Vid kl. 10 sade radion att trafiken på Birger Jarlsgatan skulle stängas kortvarigt för saneringsarbeten efter en olycka – det som betraktas som det bästa av skapelsen hade reducerats till fläckar på asfalten som måste tvättas bort!

Det vad då de började – andningsbesvären. Ingen

smärta eller några annat besvär. Bara en dov stelhet i bröstmuskeln som följdes av en känsla att luften klumpade ihop sig till ett tungt moln. Det måste ha varit verkligheten som slagit mig i sitt järngrepp. I mitt jobb ser jag mycket misär, och jag är ganska van vid det oväntade; ändå är det oväntade ibland så rått att man inte förmår att smälta det.

Jag hade en snarlik upplevelse då Estonia sjönk. Tidigt på morgonen hade jag sett huvudrubriken i DN; om en båt som hade sjunkit med åtta hundra personer – och lagt ner tidningen som om ingenting hade hänt. Det kändes för överkligt för att kunna tro att en sådan tragedi kunde inträffa så nära en själv. Att åtta hundra människor kunde drunkna i vårt eget lilla hav – Östersjön. Sådana tragedier sker bara på avlägsna platser, där det räcker med att visa lite mänsklig sympati utan att uppleva en personlig förlust.

Senare samma dag, nästan vid middagen, när radion fortsatte att basunera ut Estoniaolyckan, och folk som kom in i taxin, istället för att säga något, gjorde sitt bästa för att undvika mina ögon; som om de skämdes över att vara levande och för att de missat chansen att tillhöra en del av nationens historia, verkligheten, denna som jag

hade försökt gräva ner djupt i mitt undermedvetna, satte plötsligt sin klor i min vetenskap. Då hade likadana andningsbesvär kommit och de stannade hos mig under många dagar.

Jag försökte att koncentrera mig på mitt arbete resten av dagen, men min hjärna ville inte samarbeta. Den fortsatte att fundera över vem den stackars människan var som inte längre existerade. Fanns det någonstans nån liten flicka som hade bett sin pappa att köpa godis åt henne på vägen hem? Fanns där en pojke som förgäves väntade på att få tala om för sin far hur väl han hade gjort provet i skolan? Var fanns den kvinna som från och med idag, under sorgens mörka schal måste kalla sig änka? Eller hade offret ingen egen familj - en av de där som aldrig gifter sig och som bara besöker sin gamla mor på julafton för en årlig middag. I så fall skulle en gammal dam sitta ensam vid ett julbord i december och stirra på en tom stol fylld med en osynlig sorg och en pulserande smärta. Eller ... eller ...så många eller.

Så sent som dagen innan hade en av mina kvinnliga passagerare utbrustit högt i ett "Oj, vad nära vi var att ordna en ledig lägenhet i stan", efter det att en cyklist plötsligt vinglat till framför

min bil och närapå blev påkörd. Vi hade båda skrattat hjärtligt åt hennes kommentar.

Och nu när det kanske finns en ledig lägenhet i stan, en säng som ingen ska sova i eller en ledig stol, är det inte roligt längre - situationskomiken av en möjlig händelse var som borttvättad av en grym våg av verkligheten.

Det är sent på natten, men jag vågar inte sova. Jag är rädd för att drömma - om ett par svarta skor, pekande uppåt.

Sain Sucha,

Fredag, 18 november, 1994, kl. 01:20 Sollentuna.

RÄDSLAN

Det var inte deras ögon som var lika utan pupillerna i deras ögon, pupiller som under starka känslor eller akut fara alltid reducerades till nästan en prick.

Det första paret ögon tillhörde en flicka som höll en flagga i ena handen och en tidning i den andra, och för att fira det lyckade atombombsprovet skrek hon av glädje inför en förmodad seger. De andra ögonen var Sewadas.

Mitt första möte med Sewada ägde rum på ett kulturevenemang. Bara några dagar tidigare hade hon kommit till Sverige med en grupp japanska studenter, och under kvällsprogrammet demonstrerade hon hur man lagar till och serverar te. Det japanska teet dricks nästan kallt, men lågorna från Sewadas leende hade tänt känslorna hos mig, och nu pyrde de där långsamt. När formaliteterna var undanstökade bröt sällskapet upp i små grupper och startade småprat. Genom att skickligt manövrera mina fötter och genom att använda min vänstra skuldra för att fösa ut opponenter tog jag mig fram till källan för min hjärtklappning och tog sedan plats bredvid henne. Där uppstod ett samtal i den variant av engelska som britterna ofta tycker

är svår att förstå, men genom den fria tolkningen från talarens stämma kopplad till lyssnarnas livliga fantasi var det helt begripligt för människor från andra delar av världen. Sewada instruerade en dam om betydelsen av att hålla uppte på rätt sätt. Eftersom alla *L* saknades i hennes tal hade lyssnaren, trots att man utvidgade sin fantasi, enormt svårt att förstå vad hon menade. Jag tog fördel av situationen och efter att ha fyllt tomrummen efter alla *L* så förklarade jag innehållet för damen.

"Hur kommer det sig att du förstår min engelska?"

"Min karatelärare hjälpte mig!"

"Va?"

"Han brukade tala samma sorts engelska som du."

Något av hennes leende spillde över från hennes ögon och spred sig över hennes ansikte, men hon förblev tyst.

"Men efter sex månader talade han engelska bra", tillade jag.

"Och vem var hans lärare?"

"Jag!"

Ljuset i hennes ögon intensifierades en sekund, men hon sade inget mer.

”Varför ber du inte honom om hjälp!” Den änglalika damen gav ord för min hemliga önskan och jag välsignade henne tusen gånger om.

Sewada såg på mig igen. Nu fanns det också en fråga tillsammans med ljuset i hennes ögon.

”Hemskt gärna!” svarade jag på hennes utsagda fråga.

Under de följande månaderna lärde hon sig den engelska betoningen av mig, sedan prövade vi varandras ton. När våra stilar godkändes ömse-
sidigt fortsatte processen. Tydligen var hon helt annorlunda än de ivriga, modiga unga damer som under de senaste åren hjälpt mig att bli kvitt min österländska blyghet och introducerat mig till olika grepp och fall i den västerländska sängbrottningen. Det är därför rädslan för händelser, vilka är nästan integrerade i nya relationer i den moderna världen, där uppfattningen, att vad som än måste göras måste göras nu annars skulle man för alltid missa chansen, saknades i vår relation.

Å andra sidan skulle den dag komma när våra två själar skulle känna att närvaron av varje annan jordisk varelse var oönskad. Vi hade dragit ur telefonjacket och för att undvika inblandning från oinbjudna vänner var lägenhetens dörr låst från insidan. Under tiden tillfredsställdes våra gastro-

nomiska behov av en kyckling, tillsammans med en flaska Claret, som glupskt konsumerades. Sedan gjorde hettan i våra kroppar kläder onödiga. När ingenting annat fanns mellan våra kroppar gav jag mina läppar till Sewadas, och berörde hennes kropp mjukt. Det kändes som om mina händer smekte sidenhud.

Men vad var de här knölna under siden-
huden? Jag förstod ingenting.

Jag tittade ganska förvånad på Sewada.

Plötsligt bröt vågor av rädsla ut i hennes ögon och översvämmade allt. Sewada såg ut som en flykting som just hade passerat en gräns och hört en sträng, ovänlig röst anklaga henne för överträdelsen. Snabbt drog hon lakanet över sin nakna kropp och drog sig själv till hörnet av sängen. De där vidöppna pupillerna var nu knappt synliga. Hon försökte säga något, men hennes läppar bara darrade några gånger. Jag var så chockerad av hennes förändring att jag bara stirrade på henne som en idiot. Sewada sänkte sina ögon och tog sedan några djupa andetag. När hon sedan talade till mig hade hennes röst en ny ton.

"Förlåt mig Mushy, jag tror jag blev så överväldigad av vår kärlek att jag glömde vem jag är!"

"Vem är du?" frågade jag.

Efter några ögonblicks tystnad sade hon, "Jag är ett barn av en nation som fortfarande straffas för det som våra förfäder gjorde och för de allierades barbari"

Jag förblev tyst.

Min förlängda tystnad fick henne att tala igen. "Jag föddes ungefär tvåhundra kilometer från Nagasaki. Du känner till Nagasakis förflutna?" Sewada tittade rakt på mig och jag nickade bekräftande.

"Alla vet att tusentals människor omkom inom några minuter efter att atombomben detonerat, och många tusen dog under de kommande åren. Men hur många vet idag att vi fortfarande dör - genom att vi ruttar inifrån i våra kroppar. Och kommer att fortsätta att dö - i morgon, i övermorgon och dagen efter... under tiotals år ... kanske under hundratals år, eftersom ingen vet vilka förändringar som hänt i våra kromosomer. När kunde våra kroppar reparera sig själva från skadorna som orsakats av radioaktiv strålning? Du känner till Japans ekonomiska framgång, men jag är en del av det japanska folkets nedgång, som är levande men döda!"

"Varför?" frågade jag.

”Varför!” Sewada tittade förvånat på mig. ”Vet du inte vad dessa knölar i min kropp är?”

Den här gången skakade jag förnekande på huvudet. ”Mushy! De här knölarerna är cancer-tumörer. I mig och i hundratusentals andra unga människor vilkas föräldrar exponerades för strålningen från atombomben under andra världskriget. Inte bara jag bär på de här knölarerna i min kropp, de kommer att finnas i mina barns kroppar och antagligen i deras barns kroppar också. Vad tror du Mushy? Skulle du vilja ha barn med mig?” Stora tårar rann nedför Sewadas kinder.

Jag öppnade min mun för att svara när hon avbröt mig.

”Säg ingenting. Jag vill inte höra ditt svar, i dina känslors flöde kunde du säga ja; men jag skulle aldrig gå med på att ge liv till en levande död!”

Sedan fortsatte hon att tala, men allt som kunde sägas hade redan sagts!

Vi fortsatte att träffas efter den här händelsen.

Tiden gick. Nej, nej! Tiden hade egentligen stannat för oss båda två, bara klockan fortsatte att gå.

Så en dag när jag kom hem hittade jag ett

kort brev och nycklarna till lägenheten. Sewada hade skrivit:

Mushy,

jag reser tillbaka till Japan eftersom jag vet att bara där får min själ frid. De få månaderna med Dig är de finaste minnena i mitt korta liv. Jag är tacksam att du inte försökte ge mig något falskt hopp eller försökte binda mig i någon relation mot min vilja. Det här livet är begränsat till bara tjugotvå år och är ganska kort, men jag har tusentals systrar i Japan som inte ens levde i tjugo år. Jag ber om ursäkt om jag någonsin sårat dig. Från dig har jag fått kärlek och ömhet. Innan jag tar farväl har jag en önskan - om du någonsin i framtiden får en möjlighet måste du höja din röst mot kärnvapen.

Sayonara!

Sewada

Åren gick. Decennier försvann. Sanningen är att jag idag bara har ett svagt minne av Sewadas ansikte. Men där finns ett intryck som permanent etsat sig in i mitt minne - hennes skräckfyllda ögon.

Och idag har jag sett två ögon som påminde mig om henne - ett annorlunda ansikte och andra

ögon, men samma intensitet i känslorna som hon hade.

Och jag undrade: vet den här unga kvinnan att källan till hennes fest i verkligheten är ett dödligt hot inte bara för henne utan också för hennes kommande generation? Är den dagen långt borta när en misantropisk härskare, diktator, general, idiot - en ond människa - eller en intellektuell, för sina personliga motiv låtsas hedra sin flagga, eller under förevändning att försvara sin nation, skapar sådana omständigheter att efter en atombombsexplosion de överlevande flickorna från landet av Ravi-Chanab och Gunga-Jumna flyr från sina älskade, eftersom, istället för att bära en moders kärlek bär cancertumörer i sina bröst? Kommer en dag alla älskare på kontinenten att få ett brev från varje älskarinna där det står att flickorna har rest, långt bort för att sörja sina ännu ofödda barn?

Kommer alla dagar alltifrån den dagen att verka som domedagen?

FRÄLSNING

Första gången jag såg Baba Churanji Lal satt han baktill på min fars motorcykel. Han satt där orörlig som en staty utan att andas – ögonen fyllda av ett hav av smärta, läpparna utan en skälvning, ögonlocken utan en ryckning. Orörlig som en död fortsatte han att sitta så också när motorn slagits av. Min far tog hans hand och ledde honom över vägen till träplanket utanför Rashids affär. Sen följde ett kort samtal mellan Rashid och min far, och från och med nu var Baba Churanji Lal en boende på Temple Road.

Far talade aldrig om för oss vem Baba var, varifrån han kom eller varför han kommit hit. Och att fråga Far om någonting som han inte ville att vi skulle veta var fullständigt otänkbart. I vårt hus ansågs visserligen Allah som den högste, men ytterst var det Fars ord som gällde.

Vi visste inte ens främlingens namn. Men ryktet hade sagt att han kom från Indien och att han gått igenom en hel del svåra upplevelser. Trots att han bara var omkring fyrtio år hade folk ändå börjat kalla honom Baba¹⁶ Churanji Lal. På den tiden

---

¹⁶ Baba är ett tilltal man använder till gamla män i Syd Asien.

färdades massor av folk i alla väderstreck och riktningar. Och de som kom hem till oss berättade om tåg fullastade med lik; tåg som sikherna på andra sidan gränsen dagligen sände iväg till stationen Lahore. Då och då hände det att en levande själ vaknade upp bland dessa högar av lik. Och att döma av de grym- heter som dessa levande döda beskrev, verkade det som om Kalis anhängare i framtiden endast skulle kunna färga sina kläder röda i Gunga och Jumna. Men ingen pilgrim skulle någonsin kunna rena sig till kropp och själ i dessa floders blodiga vatten. Det var mot bakgrunden av sådana händelser som Baba Churanji Lals inflyttning i Rashids affär inte väckte någon större uppmärksamhet.

Den första kvällen efter hans ankomst fick vi ändå vårt livs chock. Hela dagen hade Baba Churanji Lal suttit orörlig utanför Rashids affär. Men när skymningen föll och den bleka glödlampan i Mheedes Tea Shop började sprida sin ynkliga utmaning mot det överväldigande mörkret, då lät det plötsligt som om tusentals torterade själar ur helvetet samfällt börjat yla och vråla bakom dörrarna till Rashids affär. Glaset med vatten föll ur min mors hand, och mormors armar kramade plötsligt min kropp. Därefter hördes en röst

förbanna världen i timmar, alla dess invånare, mödrar, systrar och döttrar, på ett språk som ingen anständig människa någonsin skulle kunna hitta ord för i ett lexikon; ändå förstod varje man, kvinna och barn exakt vad dessa ord betydde.

Natten glödde ner, och ur dess gråa aska steg en lysande sol. Fortfarande rädd betraktade jag i den klara dagen mannen från vårt fönster. Han satt nu utanför affären med nerböjt huvud och blev sittande så i samma ställning resten av dagen. På min fars befallning ställde jag en skål med mat samt lite bröd vid hans sida; mat som han aldrig rörde. När kvällen kom gick jag dit med ännu en skål ris, och när jag ställde den bredvid honom skyndade jag mig att mumla: "Baba Ji, ni måste äta lite, ni måste!"

Några dagar senare började Baba Churanji Lal att fläta stolar i Rashids affär. Han måste ha behärskat denna konst tidigare, för bambun och rottingen i hans snabba fingrar blev av med sina höljen, lika fort som en kvinna i sin älskares armar – efter en lång skilsmässa – längtar efter att befrias från sina kläder. Hans fingrar som höll den tunna rottingen dansade över stolens nakna ram, och undan för undan framträdde en fint formad stolsits. Att se

honom fläta var för mig som att se en trollkarl i arbete. Jag kunde sitta i timmars och se honom arbeta.

Än så länge hade jag aldrig sett honom tala med någon.

Hela dagen arbetade Baba Churanji Lal med att fläta stolsitsar, men när kvällen kom stängde han in sig bakom affärens dörrar. Och nu när staden låg helt försänkt i mörker steg en storm av hädelser från affärens inre, som dränkte hela trakten. Om någon i vår del av staden hade trott att man endast på *punjabi* kan uttrycka de mest fruktansvärda hädelser, så skulle han på bara några få nätter blivit medveten om en ny och okänd skatt av förbannelser på *urdu*. Denne om dagen sansade och tyste man började i skydd av mörkret, så snart natten fallit, att bryta ut i sådana råa och helvetiska otidigheter angående världens grymhet och förfall, att min mormor viskade: "Pojken min, den som sett sina söner mördas mitt framför ögonen, och sett sina döttrar föras bort av sikherna, han kan inte anklagas för att använda Djävulens språk. Det är inte Baba som säger dessa ord, utan hatets och hämndens ande som tjuter i honom."

Hur mormor kunde känna till allt det där visste ingen, men det var inget tvivel om att en demon vrålade ur Baba Churanji Lals mun. För när orden hade uttömt all sin mening så fanns där fortfarande kvar en ylande smärta som översteg förnuftets alla gränser och som spred sin skräck i det undermedvetna. Jag är säker på att om Baba Churanji Lals röst inte hade burit på detta raseri och denna bitterhet, så skulle han ha blivit tillsagd att flytta ifrån Rashids affär. Men eftersom hans förbannelser ansågs vara en sorts kollektiv reaktion och protest mot de grymheter som begåtts vid Indiens delning 1947, så frågade ingen honom varför han förbannade världen.

Och hur skulle någon ha kunnat fråga honom om någonting – denne man som under hela dagen aldrig yttrade ett enda ord! Ändå gick det massor av rykten och historier om vem han egentligen var och varifrån i Indien han hade kommit. Men det enda vi visste med säkerhet var att Baba kommit på min fars motorcykel och att min far inte hade berättat någonting för någon.

Åren gick, jag blev äldre och Baba Churanji Lal blev gammal. Men en sak förändrades inte – och det var hans utbrott av nattliga förbannelser.

Så en natt när mörkret omslöt staden med sin svarta slöja så väntade vi alla som bodde på Temple Road på att Babas skrik vilket ögonblick som helst skulle skära igenom den tryckande stillheten och börja sin helveteskamp mot avgrundens demoniska krigare. Hela natten vred jag mig förgäves fram och tillbaka i min säng i väntan på att striden skulle börja. Och tidigt samma morgon så frågade jag Rashid om Baba var sjuk och vad som hade hänt med hans hälsa.

"Vad som hänt med Babas hälsa? Han har ett sånt glödande hat brinnande inom sig att inte ens bacillerna vågar sig i närheten av honom!"

"Varför var det då så tyst i natt?" frågade jag ängsligt.

"Han har gett sig iväg härifrån."

"Gett sig av?"

"Just det! En ny polisofficer som blivit beordrad hit sa åt Baba att packa ihop sina saker. Och sen blev han förd någonstans till ett slumområde nära Icchra."

Jag ville ytterst gärna fråga min far vad som hade hänt och om Baba skulle kunna återvända, men som vanligt kunde jag inte visa min far några känslor. Min far verkade heller inte förvånad över att Baba försvunnit. Det var till och med troligt att

det var på min fars rekommendation som polis-officeren fått Baba förflyttad från trakten!

Baba försvann men hans minne stannade kvar hos mig. Hur många gånger hade jag inte velat fråga honom varifrån han kom, vad som hade hänt honom, vilka de var som...! Hur många gånger hade jag inte under de där åren suttit vid hans sida, medan han fortsatte att fläta sina stolar utan att ta någon som helst notis om min närvaro. Hade jag frågat, så hade han kanske svarat. Men under vår tystnad flöt en ström av tankar mellan oss. Utan att han sa det, så vet jag att han tyckte om att jag satt där. För hans skeppsbrutna själ måste jag ha varit som en farkost som då och då inbjöd honom att segla bort från den ensamhetens ö där han befann sig. Det var en annan sak att han aldrig tog emot min inbjudan.

En dag reste också jag min väg... inte till Icchra, utan mycket längre bort, ända till London. Och från London fortsatte mina resor ända tills jag bosatte mig i Sverige.

Åren rusade iväg. Tidningarna och teven gav oss sina bilder av brinnande barn i Vietnam och halshuggna kroppar i Kongo. Från Kambodja kom fotografierna med berg av kranier, medan

unglingar från Irak begravdes levande av FN:s fredsstyrkor. Och från Bosnien anlände horder av föräldralösa barn som flyktingar.

Varje gång jag hörde talas om alla dessa grymheter så återuppväcktes min bleknade minnesbild av gamle Baba Churanji Lal.

Under denna tid studerade jag psykiatri och lyckades till slut få ett jobb som läkare. En gång då jag hade nattjour skulle jag ta hand om en patient från Bosnien. På sjukhuset hade jag kontaktat översköterskan för att få vissa fakta om min patient.

"Han säger inte ett ord. Sitter bara tyst med nerböjt huvud", berättade Karin för mig.

"Han måste väl ha sagt nånting?"

"Inte ett ord. Den enda synliga förändringen hos honom är tårarna som rinner från hans ögon."

I mottagningsrummet satt en gammal man orörlig som en staty. Jag försökte tala med honom på olika sätt, men han fortsatte att sitta där med nerböjt huvud. Efter en stund gav jag upp och lämnade honom; jag hoppades att han förr eller senare skulle börja tala av egen vilja. I rummet intill satt Karin och jag och gick igenom patientlistan när ett fruktansvärt skrik trängde in till oss. Karin släppte mappen hon hade i handen och jag hade önskat att min mormor hade varit där och

tagit mig i sina armar.

Mitt ansikte måste ha bleknat betydligt eftersom Karin frågade: "Hur mår doktorn egentligen?"

Med ett ansträngt leende gick jag snabbt in i rummet där den gamle skrek och förbannade världen. I handen höll han ett foto där sju människor som låg på golvet hade återkallats av sin Skapare - även om blodet på deras kroppar visade att de inte självmant hade godtagit denna återförening, utan att någon snarare med våld hade tvingat dem till det.

Sköterskorna fick den gamle att sova genom att lugna honom med en spruta. Men vem skulle få Baba Churanji Lal att sova, han som nu hade vaknat upp i mitt minne!

Fotot som den drabbade från Bosnien höll i sin hand hade till en del visat vad som hänt honom; men vem kunde veta något om de inre bilder som plågade gamle Baba från Indien.

Efter några natters sömnlöshet reste jag tillbaka till Lahore där jag inte varit på många år. De första dagarna gjorde jag en del nödvändiga visiter. Sen besökte jag den plats där alla väsentliga nyheter från de senaste femtio åren förmodligen fanns i gott förvar: Mheedes Tea Shop.

Yahqoo kände genast igen mig. Vi omfamnade varann och under de följande minuterna satt vi hand i hand och tittade på varann med tårfyllda ögon. När vi tillfredsställt våra hjärtan började våra läppar röra sig: jag fick veta att nästan alla mina vänner, som jag spelat cricket och kabbadi med på Temple Road, antingen hade dött, lämnat stan eller hamnat i fängelse för något brott de begått. Utan att fråga lagade Yahqoo till mitt favorit te, serverat med smör och en bulle. När vi pratat en stund frågade jag Yahqoo: "Minns du Baba Churanji Lal? Var finns hans grav?"

"Grav? Den där galningen måste sluta andas först innan han får en grav!"

"Lever han!" orden flög ur min man.

"Måste vara över nittio, men han kommer fortfarande hit på besök då och då för att få sig en kopp te."

"Vet du vad som hänt honom?"

"Om han sagt något, ja då skulle man fått reda på det. Men han talar bara om natten, och då bakom lyckta dörrar. Och de saker som han då häver ur sig är jag säker på att du minns!"

"Håller han fortfarande...?"

"Det är värre än någonsin", svarade Yahqoo.

"Bor han fortfarande på samma plats?"

"Ja, i samma slags ruckel, fast inte på samma ställe."

"Vad menar du med det?"

"Vad jag menar? Jo, när folk med pengar får ont om mark, så tar de över kåkstäderna och driver de fattiga ännu längre ut från stan."

"Var bor han nu?"

"På andra sidan Icchra. Bortom Model Town finns ett nytt slumområde. Jag har hört att han bor där. Eftersom ingen nånsin skriver brev till dessa fattiga så har de heller ingen postadress. Men om du besöker det där området när det är mörkt så kommer du utan tvivel att hitta hans ruckel."

"Ja, Babas röst kommer att vägleda mig."

När skymningen föll tog jag en taxi. Jag bad chauffören vänta och steg ur bilen.

"Sir, det är nog bäst att jag följer med. Ingen går säker här efter mörkrets inbrott", sa han medan han oroligt såg sig omkring.

Vi lämnade bilen vid vägkanten. När jag gick där och tänkte på hur smutsig och förorenad luften var, hörde jag en alldeles särskild röst börja slunga ut en mängd oanständiga förbannelser. Mina fötter gick genast i riktning mot den där rösten. Vi stannade utanför Baba Churanji Lals ruckel och hörde hur han var i full färd med att

vanära dygden hos alla mödrar, systrar och fäder, både från förgången tid, nutid och långt in i framtiden! Även om årens gång hade skänkt hans röst vissa hörbara skälvingar, så hade ändå det dagliga skrikandet av händelser gjort hans framförande så perfekt att varje grovkornighet tycktes sprida sin eländiga resonans i lyssnarens öra. Jag såg mig omkring för att befästa Babas kåk för mitt inre och började sen gå mot taxin. Chauffören och jag steg tysta in i bilen. Men istället för att starta motorn satt han bara där en stund; sen vände han sig mot mig:

”Sir, om det bara var för att lyssna till alla dessa förbannelser som ni kom hit, så hade ni inte behövt resa till denna kåkstad. Vi kunde ha kört in till centrum av stan! Där kastar alla dynga på våra politiker – det spelar ingen roll om de kysser Madam Bhuttos fötter eller kittlar hennes motståndare Butt Sahib's testiklar. Folk vräker ur sig samma snusk här som där!”

Jag svarade inte. Övertygad som jag var att folks vrede säkerligen var lika genuin som Babas hat – några dagars rundvandring i stan hade lärt mig tillräckligt!

Nästa dag kändes vädret lovande. Vid tiotiden

var jag tillbaka vid Baba Churanji Lals kåk. En härva grått hår och en massa rynkor över ett skelett satt där utanför dörren på en mattstump i solen. Jag satte mig en bit ifrån, på samma sätt som jag brukade sitta förr i världen. Några barnungar tittade nyfiket leende på oss. Alla slags ljud hördes runtomkring, men mellan oss två rådde den djupaste tystnad.

”Till och med ni har fått silvervitt hår?” Efter nästan ett halvt sekel hörde jag Babas röst i det klara dagsljuset.

Förvånad såg jag på honom.

”Ni verkar överraskad att jag känner igen er, Ghugoo Mian. Men ingen annan har nånsin suttit vid min sida på samma sätt som ni.”

Baba hade tilltalat mig med mitt barndomsnamn.

Jag fortsatte att sitta tyst, men han tycktes läsa mina tankar ”Idag har ni väl inte kommit för att se mig fläta en stol?”

Hans gamla vattniga ögon studerade mig grundligt.

”Baba Ji...”

”Säg Baba Churanji Lal...det var ni som gav mig det namnet.”

Baba uppenbarade för mig mina innersta hemligheter.

"Baba Ji!" Den här gången fanns det en djup vördnad i min röst.

"Ja?"

"Alltsedan jag var barn har jag burit omkring på en hel säck med en massa frågor - och bara ni kan befria mig från denna börda."

En långvarig tystnad slöt sig kring oss. Baba måste ha suttit i tankar om hur mycket han skulle säga den där dagen!

Sen drog han djupt efter andan, nickade några gånger och sa: "Nåväl, fråga på då."

"Vem är ni? Från vilken trakt kommer ni och vad är det som hänt er?"

"Om ni ställde dessa frågor en i taget så kanske jag skulle ha kunnat svara på ett tillfredsställande sätt."

"Berätta allt som ni minns . . ."

"Mitt minne är en skatt som jag aldrig delat med någon. Men fråga ni, för jag minns allt..."

"Varifrån i Indien kom ni hit?"

"Indien! Det var inte därifrån jag kom."

"Vadå? Hur menar ni. . .?"

"Jag kom inte hit från Indien... Förr i världen bodde jag i Lahore, i den stadsdel som kallas för Ram Ghurrh."

Tusen och en frågor kokade i mitt huvud utan

att min tunga kunde få fram ett enda ord.

"Varför har ni blivit så tyst, Ghugoo Mian?"

"Vem berättade för er att jag kallades Ghugoo?"

"Krishan."

"Krishan?"

"Ja, minns ni inte Krishan? Han brukade skjutsa er till skolan varje morgon på sin cykel."

För mitt minne skymtade en skugga på en cykel, och bakom den skuggan satt en ännu mindre skugga. Denna oansenliga skugga kunde ha varit jag!

"Jag är far till Krishan."

Rösten jag hörde försökte väcka upp mig från det förgångnas skuggor.

"Vad hände med Krishan!" huller om buller strömmade nu frågorna ur mig.

"Krishan offrades!"

"Offrades? Till vem offrades han, Baba Ji?"

"Till Gud. Han som skänker oss livet - och kräver att få det tillbaka!"

"Hur gick det till?"

"Jag har bara vaga minnen av alltsammans... Det var en dag fylld av gaturop och larm... en folkmassa hade samlats utanför vårt hus, deras röster fyllde luften. Min yngre son Mohan och jag,

vi stod där mitt i folkmassan när Inspektor Sahib kom förbi på motorcykel, med Krishan sittande bakom sig, "Skynda på! Jag har kommit hit för att hämta er!" sa han så fort han fick syn på Mohan och mig.

"Vart tänker ni föra dem, Inspektor Sahib?" hördes en åskliknande röst. "Nej, de ska bli kvar här för alltid!"

Sen slet de ner Krishan från motorcykeln. Mohan slogs också till marken.

"Dessa pojkar är våra egna", hade Inspektor Sahib ropat högt. "Om ni nu är en så vänlig själ, herr Inspektor, så kan ni väl lika gärna åka över till Indien och visa er vänlighet för dem som har samma sorts namn som vi, på andra sidan gränsen!"

"Ner med hinduerna!" vrålade en annan röst.

"Dessa pojkar är våra egna!" skrek Inspektor Sahib på nytt, men hans rop drunknade i larmet av röster.

"Krishan och Mohan mördades inför era egna ögon, Baba?"

"Ja, så måste det ha gått till. Troligen hörde mina öron deras skrän, och mina ögon såg vad som hände, men i mitt minne finns ingen klar bild av det som hände. Jag blev fullständigt som hypnotiserad av den vitklädda figuren - hans

ansikte lyste, ögonen blixtrade och en kniv glänste i hans hand! Det var som om Herren Shiva själv hade stigit ner förklädd till en desperado med en hel hop av ligister omkring sig. Hans hand höjdes, kniven högg blixtrande till, ett mjukt ljud hördes och blodet började färga hans klädnad. Blodet tycktes falla som regn. Hur blodet strömmade fram för varje hugg, medan ljuset i hans ögon blev allt starkare! Och hur lysande var inte hans vita tänder! Jag har aldrig förstått varför Herren Shiva och hans medhjälpare ropade: "Allah Akbar!" och "Ali Haider!"¹⁷ Och jag förstod det inte heller den dagen!"

Baba satt där plötsligt förlorad i det förflutna.

"Ingrep inte min far? Gjorde han ingenting?"
Mina frågor försökte få Baba tillbaka till nuet.

"Vad kunde Inspektör Ji göra? En kniv hölls mot hans strupe och en annan riktades mot hans bröst. Hans läppar skälvde utan att ett ord kom ur honom."

"Och sen? Vad hände sen?"

"Sen? Det fanns inget sen. När allt blev rött av blod försvann folk från platsen. .. "Varför tog du inte emot mig som offer, Herre? Du tog emot båda mina söner, men inte mig!" Det var något

---

¹⁷ Utrop av Muslimer under strid eller en kritisk situation.

sådant som jag måste ha ropat. Plötsligt sparkade någon mig i bröstet och sa: "Vi lämnar kvar dig levande, din otrogna hund, så att du kan ta dig över gränsen vid Wagha och berätta för de där satans indierna att de inte har något med kvinnor att göra!"

Det var så Inspektor Sahib på sin motorcykel och jag på mina knän lämnades kvar på platsen.

Efter en stund kom Sahib fram till mig och sa: "Ram Das, lämna dessa olyckliga och följ med mig till min del av Lahore."

"Vad är det för mening att leva vidare nu? Varför offrades inte jag också?" måste jag ha sagt gråtande

Efter en stunds tystnad sa Inspektor Sahib: "Det enda skälet till det måste vara, att du, Ram Das, är den ende som nu kan frälsa oss från det här."

"Skulle er frälsning, Sahib, bero på mig? Vill ni att jag ska be för er alla?" frågade jag fortfarande på mina knän.

"Nej, Ram Das, börnas tid är förbi!"

Sen sänkte han blicken och viskade: "Så länge som du andas, och var du än lever, svär över oss. Förbanna oss allihop på denna jord!"

REGNBÅGEN

Utanför var det så kolmörkt att till och med katterna måste ha längtat efter litet månsken.

När hon låg där på sin säng förde hon sina handflator nära sitt ansikte och försökte se dem, men hon såg ingenting; inte förrän de kom så nära att hon kunde känna värmen från dem mot sina kinder. Sedan rörde hon lätt vid sin ena arm med fingrarna från den andra och drog dem långsamt fram och tillbaka. Heta vågor gick rakt igenom hela hennes kropp, och när hon kände sig blyg gömde hon ansiktet bakom båda sina händer – skulle han röra vid mig på samma sätt? Plötsligt, generad, såg hon sig omkring i rummet för att se om någon iakttog henne. Sedan brast hon ut i skratt över sin egen förlägenhet. Hon var alldeles ensam i rummet, och även om någon annan varit där vad hade denna någon sett i det här mörkret! Ånyo omslöt henne vågorna. Och av blotta tanken på hans närhet blev hela hennes varelse rusig; varje fiber i hennes kropp värkte.

I det tillståndet av berusning såg hon violer svaja vid flodstranden. Närhelst en stark vind skulle angripa dem lade de sig ned på marken, och sedan vinden förbrukat sin styrka lyfte de

sina huvuden och, efter ett ögonblicks paus som för att se om ett nytt anfall var på väg, så återtog de sin dans. Jag skulle också vilja vara som dem! sade hon till sig själv. Om han någonsin visar humör skulle jag bli som en viol och låta stormen blåsa över, och när han lugnat sig, skulle jag, liksom blommorna, mojna hans hjärta. Plötsligt fick hon lust att rusa ut och lägga sig bland violerna när det kom ett blixtnedslag och hon vaknade upp ur drömmarna. Hon började räkna för att bestämma hur långt bort åskan var. När det inte kom något donder kände hon sig lättad över att de där molnen inte var farliga.

Om en liten stund kommer det att vara gryning, tänkte hon. Koltrastens sång och bilder av nyduschat blåbärris som dansade i vindens lekfulla pustar kom för henne. Vad hon älskade indigo! Och den här indigofärgen lyser bara under de regniga månaderna, och vilka spektakel som gör den sällskap, koltrastens rop härifrån medan göken svarar därifrån; om det hållande regnet påminner om malhar¹⁸ så imiterar vattendropparna som faller från löven tabla trummor; här serverar någon ett glas apelsinsquash, där sitter någon och suger juice ur en mango!

---

¹⁸ En raga associerad med regnväder i Indien.

Plötsligt insåg hon att det vattnades i munnen. När hon tänkte på mango hade hon sugit på sin egen tunga, eller var det hans tunga! Blotta tanken nästan kvävde henne. Mycket långsamt torkade hon bort svetten från sin panna med handflatan, sedan försökte hon lugna andhämtningen.

Hur djupblå är inte himlen under monsunerna! Det verkar som om någon hade tvättat den, doppat den i ett azurblått bad och just innan den hängdes ut för att torka, strött miljoner små, blinkande pärlor över den. Men idag kunde man varken se det blåa lakanet eller de där små pärlorna; bara en filt av tjocka mörka moln. Ändå, om hon skulle gå till floden senare idag, kunde hon se kungsfiskaren dyka efter fisk. Men hur skulle hon komma ut idag? Hon hörde sig själv skratta. Snabbt satte hon handen för munnen. Om mamma hörde mig från rummet intill, vad skulle hon säga? Hon frågade sig själv. Samma som alltid; "A, flicka lilla, hänge dig inte åt söta drömmar när du är vaken, då får du mardrömmar när du sover." Sedan skrattade hon gott åt sin mamma, och viskade efteråt, "Mamma, om jag slutade dagdrömma då skulle den explosion som lugnar mig under den blå timmen, följd av den här söta värken i hela min kropp, aldrig komma!"

Nej, nej! Den blå timmens herravälde var över. Snart skulle hennes vänner komma och de skulle sitta i gungan under det slösande gröna mango-trädet och Jamanträden. Hur grönskande är inte vår gård, och alla dessa tjatrande gröna papegojor? Hon hade aldrig kunnat bestämma sig för om hon hatade eller älskade de där fåglarna. Utan tvivel tyckte hon illa om när de pickade på frukterna och förstörde så mycket. Och de där monstren i sina gröna plymer var helt osynliga i de lövrika träden. Bara deras ihärdiga teeñ-teeñ avslöjade att de fanns där. Men om de av någon anledning skulle försvinna en dag eller två så skulle den överväldigande tystnaden medföra en outhärdlig stillhet runt omkring! Hon njöt fortfarande av sina inbillade gungor när hon kom på att hon inte skulle kunna komma ut på gården. Glöm de där gungorna, det är dags att säga adjö till det här husets grönska, och följa med honom till de öppna fälten.

Omedelbart fylldes hennes ögon av gula stråk av raps som öppnade sig i de gröna fälten. Bilden hade kommit med en sådan intensitet att hon kunde känna doften av senapsblommorna i sina näsborrar; sedan vände hon på huvudet och såg på den tjocka gardinen som täckte fönstret. I mörkret såg

hon ingen gardin, men hon visste exakt var den var; tre steg rakt fram från den högra sidan av hennes säng och gardinen skulle vara i hennes hand. Men vad var det för idé att dra undan den nu, fortsatte hon sitt samtal med sig själv. Molnen måste bryta upp, och solen stiga så att dess morgongula strålar skulle kunna bada alla sina dyrkare. Hon hade också haft gula kläder sedan igår! Jag undrar vad han har för färg på sina kläder idag. Män klär sig inte i gult, och de som ändå gör det rör aldrig en jungfrus hand! Nej, nej! Han får inte bära gult, det räcker med att jag gör det. Å andra sidan skulle säkert ett halsband av ringblommor tillföra något till hans besök. Hela hennes rum var nu fyllt av ringblommornas vällukt. Håller jag på att bli tokig? frågade hon sig själv. Ibland känner jag doften av senapsblommor och nu ringblommor! Sanningen är att jag fortfarande är instängd i mitt rum. Först tvättar jag mig och sedan skulle jag också vilja ha ett blomband i mitt hår.

Kanske regnet hade avtagit för plötsligt dämpades vattenmusiken utifrån litet. Hör på, sade hon till molnen, i kväll kommer man att tillsätta

sendur¹⁹ till mitt hår, så var försiktiga! Om ni gör något fånigt skall jag låta klå upp er med min farfars käpp så att ni måste fly bakom bergen för att kunna gråta. På sitt huvud hittade hon hårets delning med sina fingrar och kände det bara skinnet. Från och med idag skall det inte längre vara brunt! Så länge hennes make levde skulle hon ha sendur i benan. Och hur hon hade önskat att hon hade kunnat bära den för alltid! Hon visste att hon inte skulle kunna se de hennafärgade orange blommorna på sina handflator, det var därför hon låtit händerna omsluta sitt ansikte och blommorna kyssa henne. På bara några ögonblick blev hennes händer heta, men hon tog inte bort dem. "De här händerna är inte mina, utan hans!" Hur kunde hon ta bort dem?

Hon var säker på att hennes glödande kinder nu var röda som tulpaner. Hon andades hastigt. De brinnande puffarna från hennes inre rymde från hennes läppar och började överta hela hennes varelse. Hon försökte väta sina läppar med tungan, men hur kunde en torr tunga ge någon lindring åt uttorkat kött? Hon lät tungan löpa över läpparna igen. Hennes flämtningar tyngde också hennes

---

¹⁹ Sendur = En färgämne, orangerött, används av gifta kvinnor i deras benor.

bröstkorg. Hon kände det som om hon bar sin yngre systers blus och om hon inte kunde kontrollera den här stormen så skulle knapparna flyga sin väg. Med en stor ansträngning lyfte hon sina händer och lade dem på magen, för att lugna stormen i sitt inre, men hon kände det som om någon hade lyft glödande kolstycken från hennes kinder och lagt dem nära hennes lår. Allt omkring och inuti henne brann. Överallt var det rött!

Sedan tyckte hon att hennes säng började snurra – långsamt började också allt annat att spinna .... violerna lämnade sina stjälkar och fastnade i indigoplantorna... himlen sjönk ned och svepte in växterna i sin blåa filt... genast bröt gröna stjälkar och löv igenom det blå och fick gula blommor på en gång. Så fort allting hände! Hennes muskler drog sig samman hårt och inuti henne böljade vågor i ett stormigt hav. Desperat bet hon sig i underläppen för att vända svallet av känslor, men det stod inte längre i hennes makt att hejda floden. Hon trodde att hon höll på att falla ned från ett berg. Vid foten av berget såg hon en rasande orange flod. Hon höll i sängen med båda händerna för att inte drunkna. Hon pressade ihop sina läppar så hårt att hon trodde karmosinrött

blod skulle spruta ut från dem. Allt snurrade nu. Violer, hibiskusblommor, luktärtor, rapsblommor, solrosor, rosor, tulpaner och gudarna vet vilka andra sorters blommor och buskar som virvlade runt henne... virvlar och ännu flera virvlar. Sedan bröt ett skrik, nästan ett högt stön, ut från hennes läppar. Så mera stönande... först våldsamt, sedan lugnare... som övergick till viskningar... och mer viskningar! Hon var alldeles våt nu ... som om hon just tagit en simtur i sin åtrås hav! Så lugnade sig allt runt omkring henne, för att långsamt stanna upp. Mörkret inom henne hade försvunnit. Det var ljust överallt ... ren strålgans... och så absolut vit den var!

Medverkande

SPÖKET

Svensk tolkning av Uno Björkhem & Sain Sucha

UTAN ...

Svensk tolkning av Uno Björkhem & Sain Sucha

GRYM

Svensk tolkning av Mikael Borgström & Sain Sucha

(O) SEDLIGHET

Svensk tolkning av Uno Björkhem & Sain Sucha

TÖRSTIGA LÄPPAR

Översättning: Gösta Friberg

VÅT

Svensk tolkning av Ylva Hildeman & Sain Sucha

KHALIFA SHAFIQ

Svensk tolkning av Uno Björkhem & Sain Sucha

DAMM

Svensk tolkning av Uno Björkhem & Sain Sucha

STOLEN

Svensk tolkning av Uno Björkhem & Sain Sucha

HÄGRING

Svensk tolkning av Uno Björkhem & Sain Sucha

HEDER

Svensk tolkning av Uno Björkhem & Sain Sucha

ETT PAR SVARTA SKOR

Svensk tolkning av Mikael Borgström & Sain Sucha

RÄDSLAN

Svensk tolkning av Uno Björkhem & Sain Sucha

FRÄLSNING

Översättning: Gösta Friberg

REGNBÅGEN

Svensk tolkning av Uno Björkhem & Sain Sucha

Granskning & korrekturläsning: Heidi Jergovsky

Reflektion

ISBN 9789186620455

